SINIMUSTA

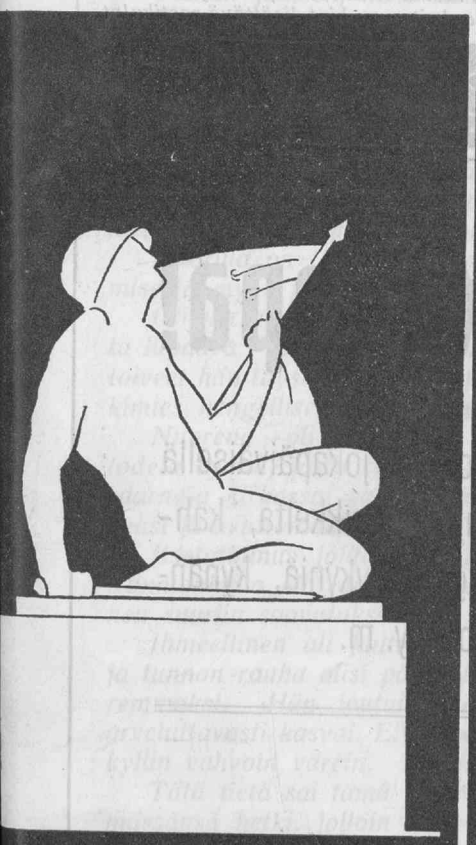

SINIS VELJENI, KUN MINÄ KUOLEN, MINÄ HEILUTAN TAPPARAA....!!

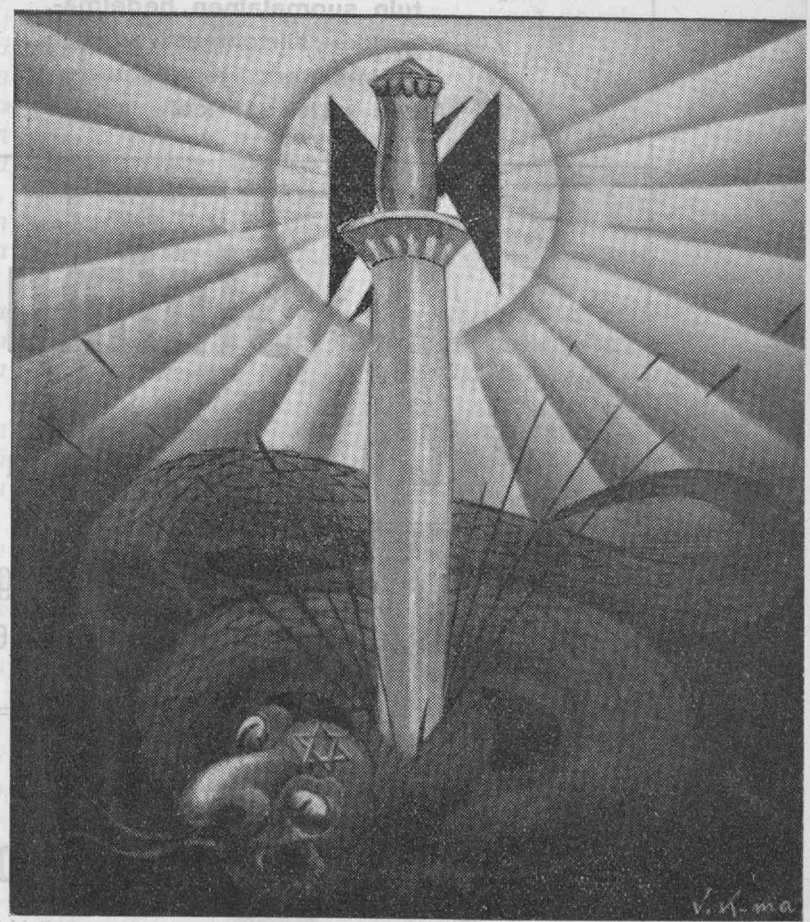

N:o 19 Syyskuun 20 p:nä 1935

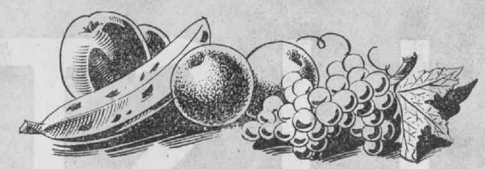

Tuoreimmat hedelmät

parhaat siirtomaatavarat löydätte lajirikkaista hyvin järjestetyistä varastoistamme.

HOK

OSKAR PARKKINEN

HELSINKI Siltasaarenkatu 16

Puhelimet: 72912, 72913, 72914, 72915, 72916, 72917

Helsingin vanhin ja suosituin suomalainen hedelmä-, herkku-, siirtomaatavarain ja kotimaisten tehdastuotteiden tukkuliike.

"Suomen Karhu"

kaunis sini-musta-valkoinen pikkuryijy tai ryijytyyny, mitä parhain lahja jokaiseen kotiin (joko valmiina taikka työtarpeina).

„Suomen Karhun" on piirt. A. W. Raitio, koko 60x60 sm. Nukkalangat 63:35, kaikki työtarpeet kutoen 93:—, ommellen pellavakankaalle 115:—, juutekankaalle 95:—. Ruutumalli ohjeineen seuraa lankoja. Valmiiksi kudottuna on hinta 225:—.

Tilaukset joko os. Oy. Neovius, Helsinki, Kalevank. 12 (tai sivuliikkeistä Turussa ja Viipurissa sekä lankaedustajilta eri paikkakunnilla) taikka IKL:n Kauppa Oy., Mikonk. 15. A, Helsinki. Postitilauksissa on hint. lisättävä postikulut.

Neovius 1888

Sinimustien kauppa!

I K L:n

karhumerkkisten ja sinimustien tavaroitten jokapäiväisellä käytöllä levitämme aatetta! Tulitikkuja, savukkeita, kahvia 12 mk. 1/4 kg. ja 9 mk. 1/4 kg., lyijykyniä, kynänvarsia, olkaimia, nenäliinoja, laulukirjoja y. m.

I K L:n Kauppa Oy. Mikonkatu 15 A. Puhelin 20306, 26 404.

MYYNTIKIOSKI: Keskuskatu 7 (Mustassa Karhussa.)

SINIMUSTA

SINIMUSTA-JÄRJESTÖN LEHTI

Numero 19 — 20. 9. 1935

TOIMITUSNEUVOSTO: ELIAS SIMOJOKI / REINO ALA-KULJU
VILHO HELANEN / SAKARI VAPAASALO

TOIMITUS JA KONTTORI: HELSINKI, MIKONKATU 15. A.
Auki 11—15. Puhelin 20306

ALLAN VIRKKUNEN, vastaava toimittaja
JAAKKO J. VIRKKUNEN, toimitussihteeri ja taloudenhoitaja

Waltaistuimen edessä ja karitsan edessä.

Tämän jälkeen, minä näin, ja katso, oli suuri joukko, jota ei kukaan voinut lukea, kaikista kansanheimoista ja sukukunnista ja kansoista ja kielistä, ja ne seisoivat valtaistuimen edessä ja Karitsan edessä puettuina pitkiin valkoisiin vaatteihin ja heillä oli palmuja käsissään. (Joh. Ilm. 7: 9.)

Voittajista, kun he ovat päässeet taisteluistansa maitten päällä, kertoo pyhä sana näin.

Niin luonnollista kuin olisikin, että kaikki nuoret jo nuoruudessansa tuntisivat tarvetta saada joka päivä armahdusta ja anteeksiantoa, kuitenkin voimme todeta, että on joukko nuoria, joilla ei ole tätä kokemusta. Vanhemmalla iällä selviää monelle vasta synnin vakava todellisuus. Siitä puhuvat voimakasta kieltä synnin teillä sortuneiden hätähuudot, katuvaisten sydäntäsärkevät vaikerrukset, joita kuulevin korvin kuulemme ja omat kokemuksemme, kun Jumala rakkaudessansa kurittaa meitä lapsiansakin.

Nuorilla on tässä omat vaikeutensa. Lähetyssarnaajat puhuvat samanlaisten vaikeuksien ilmenemisestä myös pakanain keskuudessa.

Oli kerran nuorukainen eräässä pohjoisessa maassa. Hän oli lahjakas ja muuten suurta tulevaisuutta lupaava. Hän oli vanhemmillensa heidän silmäinsä ilo ja ympäristön lempilapsi. Ja häneen liitetyt toiveet hän täysin täytti. Tulipa hänestä yksi maansa huomattavimmista hengellisistä puhujista ja merkkimies hengellisen kirjallisuuden alalla.

Nuorena oli hänenkin vaikeutensa sama kuin niin monen muun nuoren. Ei hän saattanut itsessään todeta syntiä, josta olisi katumus ja anteeksi pyytäminen ollut erikoisen välttämätön. Kuunnellessansa saarnoja kirkossa, saattoi hän joutua aivan kiihtyneeksi, kun ihminen kuvattiin niin kovin turmeltuneeksi ja avuttomaksi.

Itsetutkimus johti hänet kuitenkin eräänä hetkenä näkemään, että hänessä oli annos kunnianhimoa. Kunnianhimo oli varsinaisena vaikuttimena hänen ahkeruuteensa ja se sama myös oli kannustimena hänen suuriin saavutuksiinsa. Kunnianhimo oli ensimmäinen synti, jota hän joutui anteeksi pyytämään.

Ihmeellinen oli kuitenkin seuraus hänen rukouksestansa. Sen sijaan, että anteeksiannon varmuus ja tunnon rauha olisi päässyt hänen sydämeensä, tulikin huomattujen syntien lukumäärä vain yhä suuremmaksi. Hän joutui todelliseen synninhätään. Ja lukiessansa omantunnon kirjaa syntiluettelo vaan arveluttavasti kasvoi. Eivät papit kirkossa hänen mielestänsä enää osanneet kuvata ihmisen turmelusta kyllin vahvoin värein. Ainakin hän tunsi itsensä vielä viheliäisemmäksi kuin nuo kuvatut syntiset olivat.

Tätä tietä sai tämä ystävämme oppia anteeksisaamisen arvoa. Ja suureksi muodostui hänenkin elämässänsä hetki, jolloin hän sai laskea hartioiltansa syntitaakkansa Jumalan Karitsan edessä. Sovintoarvo kirkastui. Anteeksiannon varmuus Kristuksen antamana ja tunnon rauha tuli hänen osaksensa. Hän sai kokea sovintoveren puhdistusta.

Mutta samalla selvisi hänelle mikä muillekin armosta eläville on selvinnyt. Olemme lunastetut palvellaksemme Jumalan käskyjen täyttäjinä. Valtaistuimella istuvan Kaikkivaltiaan käskyjä hän antautui kuulemaan ja niiden toimeenpanijaksi hän pyysi pyrkiä.

Jospa koko Suomen nuoriso tuon pojan tavoin tuntisi tarvetta saada armahdusta ja anteeksiantoa!

Yrjö Kivenoja

Uuden nuorison tie.

SM:n päällikön, pastori ELIAS SIMOJOEN puhe Messuhallissa 15. 9. -35.

Pastori Simojoki puhuu.

Sen nuorison tietä, jota elähdyttää uusi elämänkäsityksemme, on sanottu vaaralliseksi tieksi ja väitetty, että sillä tiellä riistetään nuorisolta se mikä sille on kalleinta, *vapaus*. M.m. kokoomuspuolueen kiertoartikkelissa, joka oli julkaistu useimmissa puolueen maaseutulehdissä, esiintyi tämä väite. Siinä väitettiin, että SM-järjestön johtajat tahtovat riistää nuorisolta vapauden ja »heittää sen romukoppaan». Mutta — sanottiin artikkelissa — »vapaus on niitä arvoja, joista nuoriso pitää jyrkimmin kiinni.» Edistyspuolueen puoluekokouksessa arvosteltiin samassa hengessä A.K.S:n ja SM-järjestön riveissä astuvaa nuorisoa, ja herra pääministeri lausui kuuluisassa Viitasaaren puheessaan m.m. »Entisajan nuorten ihanteet olivat sopusoinnussa historiallisten perinteitten kanssa, joista tärkein oli vapaus» . . . »Nykyajan nuoriso elää vieraassa maaperässä kasvaneiden oppien ja ihanteiden varassa. *Se kuvittelee täydellisen valtion mahdolliseksi ja sellaisen tilan onnelliseksi, jossa valtio on kaikki ja yksilö ei mitään.*»

Me emme voi käsittää, millä tavoin me olisimme pyrkineet nuorisolta vapautta riistämään. Me emme ole pakottaneet nuorisoa riveihimme. Ne, jotka ovat tulleet, ovat tulleet omantuntonsa vaatimuksesta. *Me emme ole saarnanneet tälle nuorisolle muuta vapautta kuin hillittömän elämän ja nautinnonhimon vapautta vastaan.* Jos nykyajan liberalismi katsoo sen vapauden nuorisolle hyväksyttäväksi, niin me tahdomme sen vapauden Suomen nuorisolta riistää. Sillä niin kauan kuin tälle vapaudelle ovat ovet auki, niin uhkaa nuorisoamme syvin orjuutus, mikä voi ihmistä kohdata, synnin orjuus. — *Mutta me väitämme, että nykyhetken nuorisoliike on tästä huolimatta ja juuri tämän vuoksi vapausliike.* SM-nuorisoa elähdyttää vapaudenajatus yhtä hyvin kuin mitä nuorisopolvea tahansa ennen sitä. Tämä nuoriso tahtoo taistella suomalaisen kansallisuuden vapauden puolesta siksi, kunnes sillä on sille kuuluvat oikeudet alkaen yliopistosta pienimpään salomökkiin asti. Se tahtoo taistella suomalaisen työväestön puolesta vapauttaakseen sen marxilaisuuden orjuudesta. Se tahtoo toimia Karjalan ja Inkerin vapauden puolesta. *Eikö tässä, hyvät herrat, ole vapausliikettä yhden nuorisopolven osalle?*

Mutta minä tahtoisin kysyä teiltä, jotka kopeilette liberalismin korusana alati huulillanne: Voidaanko teidän liberalismianne pitää liberalismina, teidän, jotka suunnittelette sen kansallisen herätyksen tuhoamista pakkokeinoilla, jota edustaa uusi nuorisomme. Edistyspuolueen puoluekokouksessa usutettiin valtiovaltaa lakkauttamaan nykyiset nuorisojärjestöt, jotka seuraavat sinimustia värejämme. Voidaanko tätä menettelytapaa pitää liberalismina?, eikö se ole mitä karkeinta byrokratiaa. Mutta minä vakuutan, että tällaiset nuorisomme oikeudentuntoa mitä syvimmästi loukkaavat toimenpiteet eivät tule onnistumaan. SM-järjestö voidaan lopettaa, mutta vain paperilla. *Sitä ei voida muuten lopettaa, sillä sen rajat eivät kulje papereita, vaan sydämiä myöten.* Nykyajan nuorison ympärille ei voida rakentaa sellaisia muureja, joiden läpi se ei kuulisi sanomaa uudesta elämänkatsomuksesta. On totta mitä kokoomuspuolueen kirjoituksessa sanottiin: »*Vapaus on niitä arvoja, joista nuoriso pitää jyrkimmin kiinni.*»

Mutta miksi te ette ole huolissanne sosialidemokraattisesta nuorisoliikkeestä? *Tässä maassa on sosialistinen nuorisoliitto myrkyttänyt suomalaisen työväestön lasten tuntoja siitä asti kuin himomurhaaja Antikainen v. 1917 perusti tämän järjestön.* Marxilaisista lehdistä voitte lukea, kuinka tämä nuorisoliitto on alkanut uuden taistelukauden. Kauniaisten työväen opistossa on tällä liitolla organisaattori- ja puhujakurssit tätä nykyä. Tekisi mieli kysyä, käytetäänkö näiden kurssien rahoittamiseen valtion,

Työväen Sivistysliitolle myöntämiä, varoja. Tällä nuorisoliitolla on tällä hetkellä jo 4 palkattua organisaattoria. Mutta tämä ei huoleta keskustaporvaria. Sosialidemokraattinen puolue kasvaa keskustan hyödyksi ja on totta, mitä sen puolueen pääsihteeri Wiik sanoi »Sosialidemokraatissa» muutamia kuukausia sitten edistyspuolueesta: *»Ilman sosialistien apua eivät nuo vapaamielisyyden rippeet pysy päivääkään satulassa.»*

Sinimusta-nuoriso on ryhtynyt taistelemaan ennenkaikkea marxilaisuutta vastaan, sekä sanoin että teoin. Tämä on sitä *»toiminnan propagandaa»*, jota nykyinen pääministeri kerran nuoruutensa päivinä suositteli käytäntöön otettavaksi jouduttuaan miltei epätoivoon yliopiston suomalaistamisyritysten tuhoutuessa. Hän kirjoitti »Raatajassa» v. 1907: *»Eduskuntakin tehnee mitä voi, mihin se ei kykene ja mihin se ei heti ryhdy, se on meidän tehtävä, ei teorioilla eikä arkailuilla, vaan voimakkaalla toiminnan propagandalla.*

Mainitsin, että nykyinen nuoriso ajaa Karjalan ja Inkerin asiaa. Käytän tilaisuutta hyväkseni lausuakseni näiden heimokansojen kohtalosta muutaman sanan. — Meitä on syytetty siitä, että me synnytämme sotapsykoosia nuorisossa ja suunnittelemme hyökkäyssotaa Venäjää vastaan valloittaaksemme siltä Karjalan ja Inkerin. Ne, jotka näin väittävät, eivät joko julistustamme tunne, tahi vääristelevät totuutta. Me kyllä käsitämme, että niin heikosti varustetun armeijan kuin Suomen armeijan on mahdotonta ajatella mitään aseellista esiintymistä maailman voimakkainta sotilasvaltiota vastaan. *Me tiedämme, että meidän liikekannallepano-armeijamme eroaa Abessinian armeijasta vain siinä, että Abessinian armeijassa on joka rykmentillä toki keihäät.* Silti täällä on vara ilmestyä »Rauhaa kohti»-lehden, silti täällä on vara tehdä puolustusnihilististä propagandaa ja kuljettaa tänne Norjasta asti Nobel-palkinnolla palkittuja rauhan apostoleita ikäänkuin niitä ei jo vasemmistossamme olisi ennestään tarpeeksi! Se nuoriso, joka voi millä hetkellä tahansa joutua puolustamaan maatansa, syyttää puolueita ja puoluejohtajia siitä, että ne ovat yli 17 vuotta riidelleet keskenään vallasta, mutta jättäneet armeijan aseettomaksi tällä kriitillisellä hetkellä. *Jos katastroofi tapahtuu, niin nämä nuoret miehet tulevat vielä haudoistaankin mykistyneellä suullaan huutamaan tunnoillenne senvuoksi, että te lähetitte heidät aseettomina maailman parhaiten aseitettua armeijaa vastaan.* Mitä vastaatte tähän hetkellä, jolloin maailmanpalon liekit kohta näkyvät taivaalla?

Mutta joskaan ei voida puhuakaan aseellisesta esiintymisestä heimokansojemme asiassa, on meillä siinä suhteessa tyyten käyttämättä muut kansainvälisesti hyväksytyt keinot. Suomen valtiovalta oli ensimmäisinä hyväksymässä Neuvosto-Venäjän Kansainliitin jäseneksi. Kun heimokansojemme kohtalosta huolestuneet ylioppilaat tiedustelivat silloin pääministeriltä, minkälaisia takeita on siitä, että Kansainliitossa tulee Karjalan ja Inkerin asia esille, vastasi pääministeri sen asian olevan hallitukselle yhtä kalliin kuin ylioppilaille. Me olemme odottaneet tämän vakuutuksen osottautumista myöskin teoissa. Suomen ulkoministeri Hackzell on viimeisten tietojen mukaan pitänyt suuren puheen Kansainliitossa Abessinian asiassa. *Mutta meillä on aseeton Abessinia lähempänä kuin Afrikassa, meillä on Karjala ja Inkeri, jonka puolesta ei ulkoministeri ole kertaakaan suutansa avannut.* Turhaan olemme odottaneet myöskin eduskunnan toimenpiteitä. Kuvaavaa on, että samaan aikaan, kun maailmanpoliittinen lehti *»Journal de Geneve»* kirjoitti viime kevättalvella hälyyttävän artikkelinsa Karjalan ja Inkerin hävityksestä, ei meillä ollut eduskunnassa aikaa kiinnittää siihen huomiota, *koska meillä oli siihen aikaan käymässä taistelu siitä, onko ruotsalaiselle eduskuntaryhmälle annettava kolmas tulkki vai ei.* Kun viime keväänä tiedot Inkerin viimeisistä karkoituksista julkaistiin sanomalehdissämme suurin otsakkein, olimme eduskunnan viimeistä edellisessä istunnossa. Eduskunta *päätti siinä istunnossa myöntää miljoonat lähetystalon rakentamiseksi Moskovaan,* jossa ei millään porvarillisella maalla omaa lähetystaloa ole. Nyt on kuitenkin käynyt niin nolosti, *ettei Venäjä ole hyväksynyt mainitun talon piirustuksia, koska ne ovat »funkistyyliä».*

Voidaan sanoa, onko tarpeellista kaivella tällaisia asioita esille. Se on tarpeellista, etteivät Suomen isänmaallisen kansan ja nuorison käsitteet hämääntyisi tällä hetkellä, jolloin, kuten kirkossa tänään sanottiin: »Euroopan politiikkaa johtaa mies, joka on kirjoittanut kirjan: *Antikristus.» Sivistyneen Euroopan silmien edessä vaeltavat karjalaisten ja inkeriläisten veriset haamut hautaa kohti, Afganistanin ja Turkestanin erämaita kohti,* mutta Kansainliiton johtavimmilla paikoilla istuu mies, juutalaiselta nimel-

tään Wallack—Meer. *Ja ainoat maat maailmassa, joissa ei saa loukata nykyisen Venäjän valtiaita ovat Neuvosto-Venäjä ja Suomi.*

Tänä aikana ovat sosialistit Suomessa niinkuin muuallakin maailmassa pitäneet mielenosoituksia »*sotaa ja fascismia vastaan*». Nämä ovat marxilaisten viimeisiä iskusanoja, joiden taakse he kätkevät päämääränsä: luokkasodan ja marxilaisen työväestön diktatuurin. *Maailman marxilaisuus heittää sumuverhon katalien suunnitelmiensa suojaksi, mutta sen takaa irvistää vastaamme verenhimoisen sosialismin kasvot.* Helsingin työväentalon fascisminvastaisessa juhlassa esiintyi pääpuhujana sos.-dem. puolueen pääsihteeri Wiik pauhaten fascismia ja sotaa vastaan. Sama herra esiintyi jo v. 1917 lopulla eduskunnassa suomalaisen puolustuslaitoksen perustamista vastaan. Kun hän puhui silloin Suomen ja Venäjän »työväenluokan» tekemästä veljesliitosta, huudettiin hänelle oikeistosta: »*Lycka till.*» Tähän vastasi Wiik: »*Te huudatte minulle »lycka till», mutta se ei ole »lycka till» teille porvareille.*» Ja hän jatkoi »Aseellisella voimalla taisteluvälineenä proletariaatin käsissä on määrätyissä olosuhteissa oikeutuksensa . . .» »Maailman luokkatietoinen proletariaatti hyväksyy Debbsin lauseen: *on olemassa eräs sota, jossa minäkin mielelläni olen mukana, mutta se onkin ainoa ja se on proletariaatin sota sortajiaan vastaan.*» — Mitähän sotaa tämä sosialistimaisteri nyt suunnittelee hyökätessään sotaa ja fascismia vastaan?

Tällä hetkellä peljätään suunnattomasti nuorison fascistisoitumista. Jos fascismilla tarkoitetaan sitä kansallista herätystä, joka on ruvennut taistelemaan kansallisen valtion puolesta juutalais-marxilaista maailmankäsitystä vastaan, onkin syytä peljätä nuorison fascistisoitumista. *Ponnistelivatpa vastustajamme kuinka tahansa, niin tässä mielessä nuoriso fascistisoituu,* lähtee taistelemaan uuden valtion ja uuden yhteiskunnan puolesta, josta on hävitetty luokkaviha. Tämän nuorison niikuin koko kansallisen liikkeemme tärkein tehtävä on voittaa Suomen työväestön sielu takaisin Isänmaalle. *Tämän tehtävän saavuttamiseksi ei saa mikään uhraus olla liian suuri, eikä mikään ohjelma saa tuntua liian radikaaliselta.* Sillä tämän kysymyksen kanssa seisoo tahi kaatuu Suomen kansa.

Palaan siihen, mistä lähdin, pääministerin puheeseen. Hänhän lausui m.m. »*Nykyajan nuoriso kuvittelee täydellisen valtion mahdolliseksi ja sellaisen tilan onnelliseksi, jossa valtio on kaikki ja yksilö ei mitään.*» Sellaisen tilan me kyllä kuvittelemme ja uskomme onnelliseksi, jossa yksilö ei ole mitään, vaan valtio, Isänmaa on kaikki. Tähän asti on yksilö merkinnyt liian paljon ja Isänmaa liian vähän. Minun puheeni aiheeksi on pantu: *Uuden nuorison tie.* Mikä on uuden nuorison tie? *Se on tie, jolla yksilö ei merkitse mitään, vaan Isänmaa on kaikki.* Mikä on tämän nuorison puolue? *Se ei tunnusta kuin yhden puolueen ja sen nimi on: Isänmaa.* Me olemme nähneet kerran nuorison, jolla oli tämä tunto ja senvuoksi me uskomme sen vieläkin mahdolliseksi. Mitä merkitsi yksilö Isänmaan edessä jääkäreille, jotka menivät Saksaan, eikö Vapaussodan, Eestin ja Karjalan taistelukentillä kerran taistellut nuoriso, jolle yksilö ei ollut mitään, vaan Isänmaan kaikki? Senaikaisen nuorison tie on myöskin sen uuden nuorison tie, joka seuraa sinimustia värejämme.

Kuitenkin on nöyrästi tunnustettava, että täydellinen valtio ei ole täällä alhaalla, vaan se on saavutettavissa vain siellä, jossa kaikki vajaa lakkaa. Siitä valtakunnasta on sen Herra sanonut: »*Minun valtakuntani ei ole tästä maailmasta.*» Se on muistettava aina sen nuorison, joka kulkee täällä Isänmaanrakkauden viitoittamaa tietä. Tämä Isänmaa on vain sitä varten, että siinä Isänmaassa kasvatettaisiin Suomen nuorisoa ylhäistä Isänmaata varten, eikä se sen vuoksi saa olla meille kaikki kaikessa muuhun kuin tähän ajalliseen nähden. Kumpa kirkastuisi tämä sille järejestölle, *jonka riveissä rinta rinnan kulkee nyt mustapaidat tahtiin vakavaan.*

Kirkastuneet SM-kasvot.

Tämä kirjoitus on tarkoitettu SM-nuorison vihaajille ja SM-nuorisolle itselleen. Toivomus olisi, että tämä edes rahtusen kirkastaisi vihaajille todellisia SM-kasvoja ja sinimustille sitä tietä, jota heidän on kuljettava.

Sinimustien vihaajat! Mitä te olette ajatelleet SM-nuorisosta, tästä puoluemaailmassa niin oudosta nuorisosta? Sanotteko meistä, niinkuin puoluesanomalehti: Ylikiihoitettu lauma, hurmahenkien joukko, numerolaattalauma, IKL:n pimeitten puuhien onneton uhri, lapsipuoluejärjestö ja tähän tapaan loppumattomiin? Emme tiedä ajatuksianne. Mutta me uskallamme ja tahdomme seisoa teidän edessänne. Vihatkaa tai rakastakaa meitä.

SM-kasvot saattavat näyttää ryvettyneiltä, sillä niihin on heitetty niin paljon lokaa. Mutta senkin alta sinimusta saattaa sanoa: »Minä näen!» Sinimusta saattaa sanoa ne merkilliset sanat, jotka sanoi Harri näytelmässä »Pohjalaisia» kuolinhetkellään: »Minä näen! Nyt minä tiedän, mikä se uusi suunta on. Minä näen kansan kulkevan kirkkain otsin.»

Tämä nuoriso *näkee* jotain. Sinimusta näkee kauas oman itsensä ulkopuolelle. Hän näkee *lähimmäisensä, kansansa* ja koko *suomalaisen suvun.* Hänen edessään on rohkea ja valloittava *tulevaisuudennäky: Suuri kansa kulkee uutta suuntaansa kirkkain otsin.*

Puolueihminen ei voi nähdä tällaista. Hänen maailmansa on hänessä itsessään, korkeintaan hänen puolueessaan. Ei puolueihminen voi nähdä lähimmäistään palvelemisensa kohteena. Ei puolueihminen voi nähdä kansaansa rakkautensa esineenä. Eikä hänellä ole mitään aihetta siitä suuria nähdä. Hänen suuntansa on toinen. Se on se »*vanha ja koeteltu*» sekä sangen hyväksi huomattu suunta itsekkääseen ja iloiseen elämään.

Eikä puolueihminen voi uskoa, että nuorisokaan mitään näkisi. Hän ei voi *sietää* sitä. Hän ei voi *kärsiä* sitä. Hän ei voi sallia sitä. Siitä se hillitön ajojahti SM-nuorisosta ja muusta *näkevästä* nuorisosta! Siitä nämä nimitykset: hurmahenget, korpelalaiset, kiihkoutuneet y.m.

Mutta tämä nuoriso osaa yhden erinomaisen taidon: *seisoa tyynenä sen maailman edessä, joka sitä vihaa.* Haavoitettunakin sykkii sinimustan sydän vain yhdelle maan päällä: *Isänmaalle.*

Jokainen sinimusta tietää, ettei häntä ole kiihoittanut kukaan muu kuin hänen toverinsa, joka on yhtä *nuori* kuin hän itsekin ja jota Isänmaan nimi on väkevästi herättänyt.

Jokainen sinimusta tietää, että hänen peljätty »hurmahenkisyytensä» on vain *onneksi* hänelle, sillä se on hyvä vastamyrkky monelle kauhealle hurmahengelle: nautinnonhimolle, huvittelunhalulle, juopottelulle, irstaisuudelle ja muille synneille.

Jokainen sinimusta tietää, ettei *IKL,* vaan *Isänmaa* on lyönyt polttavan laatan hänen rintaansa, laatan, johon on kirjoitettu elämän suurin laki: »*Rakasta* lähimmäistäsi!»

Ja näin jokainen sinimusta saattaa seisoa kaikkien edessä. Sanomalehtimiesten pilkkaamana, puoluemiesten kylmien laskelmien kohteena, vihan ja parjauksen alla, saattaa seisoa *silmää räpäyttämättä.* Hänen asiansa on kirkastunut hänen tunnolleen oikeaksi. Sentähden hän saattaa niin tehdä.

Sinimustat! Te todelliset toverit! Lähtekää taasen tänä syksynä viemään eteenpäin teidän lippujanne. Lähtekää raivaamaan auki se suunta, joka teidän marssillanne on. Mutta älkää kuvitelkokaan, että teidän marssinne on riemukulkua, että te iskette kaiken vastustuksen maahan, että te sillä voittaisitte, kun kirkastatte maailmalle SM-kasvot.

Päinvastoin, sinimustat! Teillä on sellaisia vihollisia, jotka vainoavat teitä sitä enemmän, mitä selvemmäksi heille SM tulee. Todistamalla omalla elämällänne aatteenne jaloudesta te otattekin vasta taakan kantaaksenne. Silloin te lähdettekin taistelun tielle. Silloin te vasta tulettekin saamaan osaksenne vihaa ja vainoa.

Teidän voittonne, sinimustat, eivät ole yhden juhlan takana. Eikä teidän taistelunne olekaan juhlimista. Se on jotain kokonaan toista.

Joko olette ajatelleet, mitä teidän taistelunne on?

Se on taistelua Suomen nuorison sielusta, sielusta, josta taistellaan äärettömän paljon. Tällä hetkellä kiihkeämmin kuin koskaan ennen. Siitä taistellaan marxilaisten nuorisojuhlissa, punaisten ylioppilaitten jumalanpilkkaaja-kokouksissa, puoluekokouksissa, kaduilla ja monessa muussa paikassa.

Oletteko, sinimustat, ajatelleet, miten *teidän* on taisteltava?

Teidän on *mentävä* Suomen nuorison tykö, jos se ei tule teidän luoksenne. Veisatkaa sille virsiänne. Laulakaa sille valloittavia taistelulaulujanne. Puhukaa sille sydämestänne. Iloitkaa sen kanssa. Murehtikaa sen suruja. Taistelkaa sen monia taisteluita. Ja ennenkaikkea: rakastakaa sitä kuin itseänne. Rakkaus on sittenkin suurempi voima kuin viha. *Se voittaa kaikki.*

Sinimustat! Lähtekää Suomen nuorison tykö! Helsingin Sinimustat! Marssikaa pääkaupungin katuja ja valloittakaa ne. Tampereen Sinimustat! Rynnäkköön! Turun Sinimustat! Valloittakaa uutta maata! Viipurin Sinimustat! Älkää väistykö! Kaikki taistelutoverit! Nostakaa lippunne korkealle ja marssikaa rivit tiiviiksi, sillä te ette tiedä, mitä teidän edessänne on tänä syksynä.

Eikä teidän tarvitsekaan muuta tietää, kuin että teidän on *taisteltava.*

»Maahan voi meidät vainomies lyödä.
Kaatuissa huudamme raikuen näin:
Hengen te veitte,
konsana ette
Sielua! *Nuoriso, eteenpäin!*»

Suomen nuoriso kulkemassa tämän maailman läpi *kirkkain otsin.* Siinä sinimustille tunnus, jonka puolesta kannattaa taistella ja kaatua.

Erkki Ervamaa.

Helvar, Orion ja Alba

merkkisiä radiokoneita ostatte edullisesti meiltä, myöskin vähittäismaksulla.

Oy. Sähkö-Köri Ab. H:ki. Runebergink. 26 Puh. 44050

Sinimustan syytejuttu.

Vastineesta hovioikeudelle:

»KARJALAN JA INKERIN KAUHUJEN ESILLE TUOMINEN ON PYHÄ VELVOLLISUUS.»

Kuten aikaisemmin olemme kertoneet, hylkäsi Porvoon raastuvanoikeus lehteämme vastaan oikeusministeriön määräyksestä nostetun syytteen. Porvoon kaupunginviskaali E. Sandström on luonnollisesti valittanut päätöksestä hovioikeuteen ja hakenut päätökseen muutosta ja syytteenalaisten kirjoitusten laatijain, pastori Elias *Simojoen* ja opettaja A. V. *Perälän* sekä Sinimustan vastaavan toimittajan, ylioppilas Allan *Virkkusen* tuomitsemista n.s. kiihotuslain perusteella valtio- ja yhteiskuntajärjestyksen halventamisesta, Suomen suhteiden vahingoittamisesta ulkovaltoihin sekä levottomuuden herättämisestä yleisön keskuudessa. Syytteeseen asetettujen henkilöiden puolesta on syyskuun alussa jätetty hovioikeudelle perusteltu vastinekirjelmä, jossa on esitetty m.m. seuraavaa:

Käsityksemme mukaan kysymyksessä olevissa kirjoituksessa »Luo lippujen» ja runossa »Jo herätkää» ei ole mitään harhaan johtavaa. Niiden molempien selvä tausta on puolustustahtoisen ja -kuntoisen nuorison kasvattaminen jumalanpelon isänmaanrakkauden pohjalla, niinkuin raastuvanoikeudelle antamassamme vastineessa jo olemme esittäneet ja niinkuin sanotuista kirjoituksesta ja runosta, ne kokonaisuudessaan luettuina, eikä yksityiskohtia irrallisi-

Suosikaa Sinimustan ilmoittajia!

na saivarrellen, riittävän selvästi käy ilmi. Olisimme senvuoksi mekin puolestamme olleet kiitollisia saadessamme tietää, missä kohdin sanotut kirjoitus ja runo olisivat »jossain määrin harhaanjohtavia». Käsityksemme mukaan niissä ei mitään sellaista ole, vaan sisältävät ne mitä hartaimman, meillä voimassa olevan antimarxilaisen yhteiskunta- ja valtiojärjestyksemme puolesta taistelevan julkilausuman. Emme voi päästä siitä vakaumuksesta, että voimassaoleva valtio- ja yhteiskuntajärjestyksemme nojautuu marxilaisvastaiseen pohjaan, luottaa Jumalaan, kansalaisvapauteen ja vanhastaan jo ryssänvallan aikanakin kestäneeseen itsenäisyystahtoomme.

Juuri viimemainitussa suhteessa olemme täydellisesti erimieltä kaupunginviskaali Sandströmin kanssa, joka ei ole huomaavinaan kirjoitusten uskonnollisisänmaallista taustaa. Karjalan ja Inkerin kauhujen esille tuominen ei suinkaan ole rikos, vaan pyhä velvollisuus. Jos kaupunginviskaali Sandström siinä näkee ulkovaltojen loukkauksen, jopa hyökkäyssodan uhkauksenkin, eikä edes muista Tarton rauhan ehtoja, tai otaksuu, että niistä muistuttaminen on pahasta, emme voi muuta kuin valittaa, samoin kuin sitäkin, että kaupunginviskaali ei ymmärrä poliittista huumoria. Hän ehkä ei ole ollut tilaisuudessa kuulemaan niitä satoja radiolähetyksiä Petroskoista ja Leningradista käsin, missä jopa meidän kunnioitettava tasavallan päämiehemmekin on mitä julkeimmin poljettu lokaan, eikä ole tyydytty huumoriin. Miksi ollaan niin äärimmäisen arka juutalaisen Litvinovin suhteen? Hänen viimeaikainen toimintansa on näinä päivinä koko sivistyneen maailman tuomitsema. Mitä muuta ovat ne useiden valtioiden nootit, mitä hänen valtakuntansa hallitukselle on näinä päivinä esitetty bolshevikipropagandan harjoittamista vastaan. Sallittakoon lausua, että suurempaa ryssäalistumista ei n.s. routavuosien aikanakaan meillä nähty, kuin mitä on nykyinen pelko.

On todettava, että kaupunginviskaali ei valituskirjassaan enään ole puuttunut niihin esityksiinsä, mitkä hän raastuvanoikeudessa toi esille sanotun kirjoituksen ja runon voimassaolevaa yhteiskuntajärjestystä muka loukkaavasta sisällöstä. Kuten olemme osoittaneet kohta kohdalta, on kirjoituksen ja runon sisältö mitä vakavinta voimassaolevan valtio- ja yhteiskuntajärjestyksemme puoltamista tätä järjestystä kumoavaa marxilaisuutta vastaan. Jos niissä ehkä onkin moitittu joitakuita nuorisojärjestöjä, jotka sitäpaitsi eivät ole mitään valtio- ja yhteiskuntajärjestykseen kuuluvia elimiä, siitä, että ne liberalisuudessaan ovat ummistaneet silmänsä uhkaavalta marxilaisvaaralta, ei tämä voi olla mikään rikos, vielä vähemmin n.s. kiihoituslain alainen teko.

Se seikka, että oikeusministeriö kiireellisissä toimissaan on tullut pintapuolisesti syytemääräystään harkinneeksi, ei suinkaan ole mikään syytettä tukeva seikka, sillä »errare humanum est», että näin ollen syytemääräys, yhtävähän kuin takavarikon vahvistaminenkaan, mikä on vain primärinen toimenpide, voi eikä saakaan olla mikään lopulliseen päätökseen määräävä tekijä, kuten kaupunginviskaali Sandström näkyy luulevan, vaan tuomioistuin on kaikki asianhaarat tutkittuaan, velvollinen, syytemääräyksestä ja takavarikosta riippumatta, antamaan päätöksensä syytejutussa sen mukaan kuin se oikeaksi ja lainmukaiseksi katsoo.

Luottamuksella odotamme, että kaupunginviskaali Sandströmin valitus täysin aiheettomana hyljätään, että kysymyksessä oleva raastuvanoikeuden päätös pysytetään voimassa ja että aiheettomaan valitukseen syylliseksi havaittu velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulumme asiassa.

K. H. SAINIO
Suomalainen kenkäkauppa
HELSINKI
Hallituskatu 12. Puh. 26068

Ostakaa meiltä jalkineenne!
Myymme kaikkia alaamme kuuluvia tavaroita kohtuullisiin hintoihin.
Ainoastaan korkeimman luokan jalkineita kannattaa käyttää ja niitä saatte meiltä.

SUOMEN KAASUSUOJELUJÄRJESTÖ

Järjestön tarkoitus ja toimintaperiaatteet.

Suomen Kaasusuojelujärjestö (SKJ) on vapaaehtoinen kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena sääntöjensä mukaan on maamme siviiliväestön kaasusuojelun järjestäminen ja toteuttaminen mahdollisen tulevan sodan varalta.

Tämän päämäärän toteuttamiseksi järjestö harjoittaa orgaaniensa kautta, pääasiassa vapaaehtoisuuteen perustuvalla työllä, maan viranomaisten ja väestön keskuudessa ilma- ja kaasusodan luonnetta sekä ilma-, kaasu- ja palotorjuntaa selostavaa valistustoimintaa järjestämällä k.o. asioita valaisevia esitelmiä- ja luentotilaisuuksia, toimeenpanemalla paikallisia kaasusuojelukursseja, järjestämällä tärkeimmille paikkakunnille ilmahyökkäys-, ilmatorjunta- ja väestönsuojeluharjoituksia sekä näytöksiä, samoin kaasusuojeluvälinenäyttelyjä, — kaikki edellämainittu viranomaisten ja väestön tutustuttamiseksi ymmärtämään tulevan sodan vaaroja ja kiinnittämään huomionsa siviiliväestön suojelun tärkeyteen, tarpeellisuuteen ja sen eri toimintahaaroihin.

Aineellisen tuen työlleen pyrkii kaasusuojelujärjestö vapaaehtoisena maanpuolustusjärjestönä, saamaan mahdollisimman voimakkaan jäsenhankinnan ja lahjoituksien kautta — valtio ei näet vielä ole tukenut varoilla SKJ:tä — sekä toimimalla siten, että kunnat ja teollisuuslaitokset myöntävät määrärahoja paikallista kaasusuojelu- ja väestönsuojelutoimintaa varten.

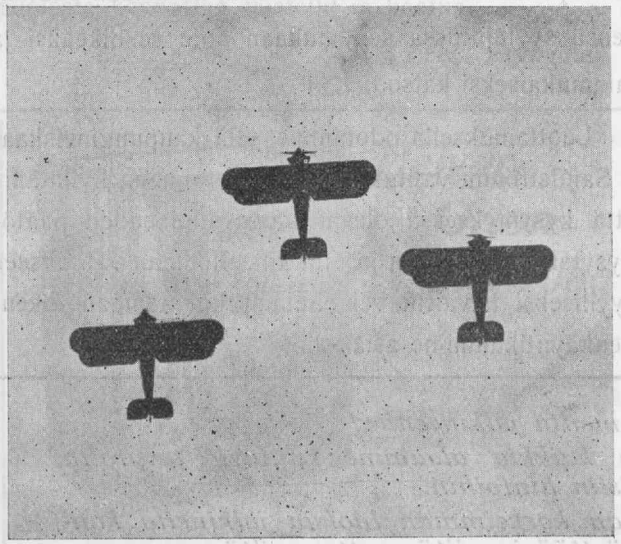

Hävittäjälentue hyökkää.

Tulta, kaasua, pimeyttä.

Järjestö työskentelee kiinteässä yhteistoiminnassa valtakunnan puolustusvoimien, valtion virastojen, kunnallisten viranomaisten ja laillistettujen yhteisöjen kanssa.

Järjestön keskuspaikkana on Helsinki.

Tasavallan presidentti on Suomen Kaasusuojelujärjestön suojelija.

Järjestön johtoelimenä on Hallintoneuvosto (HN), jonka puh.johtajana on kansleri G. Komppa ja varapuh.johtajana professori O. Tarjanne. Hallintoneuvostoon kuuluu kaikkiaan kaksikymmentä jäsentä.

Sen alaisena toimeenpanevana keskuselimenä on Kaasusuojelukeskus (KSK), jonka puheenjohtajana on fil. maist. K. Pajari ja varapuheenjohtajana dosentti, vphra J. Palmén sekä jäseniä kaikkiaan seitsemän.

Järjestön yliasiamiehenä toimii ratsumestari M. Juntto Y.E:sta.

Kaasusuojelukeskuksessa on viisi osastoa ja väestönsuojelukoulu. KSK:n toiminta käsittää: järjestelypropaganda-, valistus-, neuvonta-, kanslia-, kaasusuojeluvälineiden myynti-, teknillisen-, kurssi- ja koulutustoiminnan.

Paikalliset kaasusuojeluosastot, jotka ovat SKJ:öön kuuluvia rekisteröityjä yhdistyksiä, työskentelevät paikkakunnillaan KSK:n antamien toimintaohjeiden mukaisesti väestönsuojelun ja sen eri toimintahaarojen edistämiseksi ja toteuttamiseksi SKJ:n toimintaperiaatteiden mukaan. Tämän lisäksi osas-

Ensiapuryhmä toiminnassa.

Ensiapua haavoittuneille.

tot työskentelevät kukin saamiensa erikoisohjeiden perusteella paikkakuntansa suojelusuunnitelman toteuttamiseksi ja siihen tarvittavien väestönsuojelumuodostelmien perustamiseksi, kouluttamiseksi ja varustamiseksi tarvittavilla kaasusuojeluvälineillä.

Suomen Kaasusuojelujärjestön työ on siis nykyisin laajentunut ns. rintamantakaisen alueen — kotiseudun — väestönsuojelun organisoimista ja kaikinpuolista toteuttamista käsittäväksi, vapaaehtoiseksi maanpuolustustoiminnaksi, joka on yhtenä hyvin tärkeänä ja täydentävänä haarana maan ilmapuolustuksessa.

Meidän kaikkien täytyy syvästi tutkia maamme puolustuskysymyksiä nykyaikaiselta kannalta ja nykyisten tosiasioiden valossa.

Aikamme ei ole rauhoittunut — päinvastoin. Me haluamme rauhaa, mutta *meidän on taisteltava,* jos vainolaisen tie kulkisi maamme rajojen yli maitse, meritse tai ilmateitse, tai niitä kaikkia yhdessä.

Mutta maanpuolustusta ei saa ajatella liian suppeasti, — vain vakinaisille puolustusvoimille kuuluvaksi. Ei! Vaan koko kansan ja sen nuorison myöskin on jo rauhan aikana perehdyttävä ainakin maanpuolustuksen niihin muotoihin, jotka sille ovat omakohtaisia, s.t.s. itsensä, omaistensa ja kotinsa suojeluun, sillä vihollisen ilmavoimat voivat laajentaa sotatoimensa ulottumaan kauas armeijojen selkäpuolelle ja tavoittavat täällä turvattoman kansan.

Jos tämä kansa on valmistumaton, on se tuhon oma, mutta jos se on kehittänyt ilmatorjuntaansa ja väestönsuojeluansa, voi se pelastua tuholta.

Isänmaallisen nuorison on syytä myös vakavasti perehtyä näihin kysymyksiin, hankittava itselleen tarpeellista oppia ja ohjausta ja siirryttävä aikaa myöten sanoista tekoihin, opista käytännöllisiin pikkutehtäviin ja harjoituksiin väestönsuojelussa.

Isänmaan puolustus velvoittaa meitä kutakin paikallaan viimeistä miestä myöten työhön itsemme ja kotiemme puolustuksen, väestösuojelun hyväksi!

—i —tto.

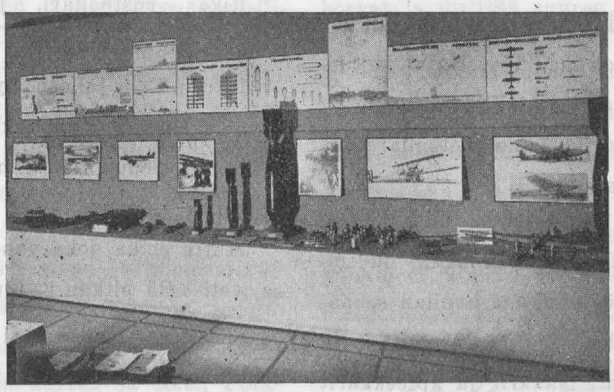

Väestösuojelunäyttelyn seinämää.

AIKAMME ILMIÖITÄ

Pöllölän tasavallan senaatilla elikkä hallituksella oli ollut erittäin myrskyisä istunto. Kova tuuli oli noussut kysymyksestä, kenen velvollisuus oli hankkia Pöllölän tasavallan vartiostolle kivääreitä siltä varalta, että hirmuisen suuri ja röyhkeä naapuri yhtäkkiä hyökkäisi maahan.

Tasavallan hallituksessa oltiin sitä mieltä, ja niin ajatteli Pöllölän isänmaallinen kansakin, että asia olisi kaikkien kansalaisten yhteinen. Ja sen mukaan oli pääministeri ehdottanutkin, että koska tasavallan kassa on tyhjä, jokainen kynnellekykenävä mies ja nainen velvoitettaisiin ostamaan itselleen oman kiväärin.

Tasavallassa oli kaksi suurta puoluetta, punainen ja vihreä. Punaisen puolueen rikas pääjohtaja oli sitä mieltä, että koska se naapuri oli niin hirmuisen suuri ja voimakas, olisi paras puolustus heittää kiväärit järveen ja sitten hädän tullen pyytää toisia naapureita auttamaan. Vihreän puolueen päämiehen, samoin hyvin rikkaan rusthollarin mielestä tällainen menettely olisi kuitenkin ollut kovin rumaa ja epäisänmaallista.

Hän piti senaatissa kauniin puheen, jossa hän liikutetulla äänellä todisti, että jokainen vihreä oli valmis henkeen ja vereen tappelemaan tasavallan puolesta. Mutta mitä muuten niihin kivääreihin tuli, olisi hänen mielestään ollut suuri vääryys rasittaa tasavallan rusthollareita sellaisten ostolla.

»Mitä varten» — hän kysyi — »meillä on suuria liikkeitä ja kauppoja, jotka ansaitsevat paremmin kuin me köyhät rusthollarit? Ja sitten on meillä opettajia ja tuomareita, lääkäreitä ja apteekkareita, joilla varmasti on enemmän rahaa kuin meillä vararikkoisilla rusthollareilla? Pankoot he nyt rahansa likoomaan!»

Punaisen puolueen rikkaan pääjohtajan mielestä oli tämä vallan erinomainen ajatus. Ja kun heillä molemmilla puoluelaisineen oli enimmät äänet tasavallan senaatissa, tuli kuin tulikin päätökseksi, että liikemiehet ja kauppiaat, opettajat ja tuomarit, lääkärit ja apteekkarit vastatkoot yhteisesti kivääreien ostosta.

Vihreän puolueen rusthollari-päämies söi tämän tärkeän istunnon päälle kotonaan hyvän päivällisen ja heittäytyi sitten nukkumaan.

Ja siinä nukkuessaan näki hän levottoman unen.

Se hirmuisen suuri ja voimakas naapuri oli yhtäkkiä hyökännyt maahan.

Pöllölän tasavallan kansa kutsuttiin kiireesti koolle ja makasiinit, joihin liikemiesten ja kauppiaitten, opettajien ja tuomarien, lääkärien ja apteekkarien ostamat kiväärit oli koottu, avattiin.

Mutta silloin huomattiin, että aseita ei riittänytkään joka miehelle.

Pääministeri selitti, että vaikka verollepantujen kansalaisten koko omaisuus oli takavarikoitu, eivät rahat sittenkään olleet riittäneet kyllin monen kiväärin ostoon.

Köyhtyneet liikemiehet ja kauppiaat, opettajat ja tuomarit, lääkärit ja apteekkarit sanoivat siihen, ettei se ollutkaan tarpeellista.

Heidän mielestään vaati nyt oikeus ja kohtuus, että isänmaata puolustaisivat ne, jotka sen itse asiassa omistivatkin, elikkä toisin sanoen *rusthollarit*. He ehdottivat, että kiväärit jaettaisiin nyt vain näiden kesken.

Rikas rusthollari oli syönyt hyvin ja hän hikoili ja kääntelehti unissaan.

Kun kivääreja ei sen enempää ollut, tuli yhteisen kansan päätökseksi, että ne oli jaettava rusthollarien kesken.

Rikas rusthollari, joka senaatissa oli verollepanon ehdottanut, sai omansa.

Hän piti pojalleen hyvin kauniin ja liikuttavan puheen isänmaan puolustuksesta ja kehoitti häntä urhoollisesti tappelemaan sitä hirmuisen suurta ja voimakasta naapuria vastaan.

Mutta poika, joka puheen aikana oli täyttänyt piippunsa, veti siitä pitkän sauhun, sylkäsi ja lausahti:

»Kansan päätökseksi tuli, että ne, jotka isänmaan *omistavat*, lähtevät nyt rintamalle. Mutta minähän en omista mitään. Joko siis sinä nyt heti *luovutat minulle*

Sinimusta-rytmi — mikä se on?

Aikaisemmin julkaisimme toimittaja Vilho V i i d a n kirjoituksen, jossa hän kertoi kuorolaulun merkityksestä kansamme herättämistyössä. Jatkona aikaisempaan Sinimusta julkaisee nyt saman kirjoittajan ajatelmia kuorolausunnan merkityksestä ja sen johtamisesta.

I.

SM-järjestö on kuorolausunnan ottanut propagandakeinokseen. Se on taiteellisessa mielessä arvokas ollen ehkä vaikeampaa kuin joukkolaulu, mutta kuitenkin juuri SM-osastoissa helposti aikaansaatua, kun vaan on ripeitä aloitteentekijöitä. Nuoriso ei tunteiltaan ole vielä syväl-leluotaavaa, siltähän puuttuu moniaita syvällisiä elämänkokemuksia, joten taiteellisesti deklamoivassa mielessä työ on hankalaa. Mutta sitä enemmän nuoriso on innostuksessa palavaa, ja kun tämän joukkoesityksen johtaja täyttää edellä, joukkolaulujohdossa mainitut mitat, s.o. on SM-aatteen läpitunkema, niin hän tässäkin voi valaa joukkoonsa sellaisen hengen, joka tehoaa kuulijoihin. Heikki Asunnan miehekkään poljennolliset isänmaa- ja heimosäkeet ovat parhainta kuorolausuntaohjelmistoa — ei tässäkään ole meillä pakkoa turvautua haalistuneeseen runouteen — mutta tietysti eräät komeat klassillisisänmaalliset runot ovat vaihteeksi sopivia. Mutta tässäkin aika luo muotonsa. Omissa joukoissamme on lahjakkaita sanaseppoja, joille annettakoon työtä innoittamalla heitä »runoilun ohdakkeiselle polulle», luomaan uutta runoutta SM-hyökkäystämme varten, taistelurunoutta, ja nimenomaan siksi, että siitä saadaan parhaita tekstejä marssilauluihimme.

II.

Huomautin jo lausunnan vaikeudesta. Johtajaa siihen SM-osastoissa on ehkä vaikeampi saada kuin joukkolauluun — musiikkiahan meillä yleensä harrastetaan enemmän, ja taidelausuntamitat ovat korkeat — mutta ei tule säikähtää. Joku on aina joukossa toisia pitemmällä, ja hän ruvetkoon johtoon. Siinä hän pian kehittyy mittansa täyttäväksi. Hänen virkansahan on ennenkaikkea esilausujan virka.

Pääseikkana joukkolausunnassa on täsmällisyys, esilausujan tarkka seuraaminen. Tauot — »taidepaussit» — kuuluvat kaikenkin lausunnan perustukseen, mutta joukkolausunnassa niiden onnistuminen kysyy erikoista harjaantumista. Artikulatio, tavujen ja kirjainten huolellinen alleviivaus, säkeistöjen ja yksityissäkeiden oikea jaksoittelu, ajatus- ja tunnekorostelu, kaikki nuo lausuntatekijät tulee esilausujan opastaa mahdollisimman hyvin joukolleen, sillä ne tahtovat ajanoloon helposti unohtua, ne vaativat yhtämittaista ajatusvoimistelua. Sopivasti suunnitellut eri äänten, esim. poika- ja tyttöäänten, vuorottelut eri säkeistöissä, samoin »soololausuntasäkeet», mahdolliset »dramaattiset» y.m. tehostuskeinot kuten esim. taustavalaistuksen vaihtelut j.n.e. — ne kaikki ovat keinoja, joilla voi lisätä kokonaisvaikutusta. Mutta pääasia tässäkin on kuitenkin joukkorytmi, se sytyttävyys ja aatteellinen hehkutus, joka täytyy saada kuulijoihin iskeytyksi. Sinimusta henki!

III.

Joukkolaulu ja -lausunta ovat SM-järjestössä jo muutamin paikoin hyvällä alulla, ikäänkuin SM-työn ulkonaisena runkonakin. Mutta lukuisissa osastoissa ei vielä ole kiinnitetty tarpeeksi huomiota niihin, ainakaan syvemmässä, tuossa sinimustarytmillisessä mielessä. Otettakoon ne nyt ohjelmaan yhtenä kaikkein tehokkaimmista propagandakeinoista. Järjestettäköön osastoissa sitä varten vaikkapa pieniä kursseja, joilla tahdotaan kasvattaa henkilöitä johtopaikoille tässäkin mielessä.

Ei tule hetkeksikään unohtaa SM-työn hyökkäävää laatua, järjestön taisteluluonnetta. Ne hyökkäysmatkat, jotka tehdään naapuripitäjiin, jättävät ihmeellisen, puoluekansalaisia hämmästyttävän jäljen, jos ne tehdään joukkoesitysten merkeissä. Mikä vaikutus onkaan varsinaisilla puhe-taistelujulistuksillamme, kun niitä höystävät iskevät sävelemme ja uudet kansalliset Suur-Suomi- ja heimolausuntajoukkonumeromme. Ne luovat aivan uuden, puoluekansalaisille ennen tuntemattoman ajatuspiirin, jonka virtoihin hekin ennenpitkää joutuvat omantuntonsa pakoituksesta. Sinimusta rytmi — se valloittaa vähitellen penseän, nukkuvan kansan. Uusi sinimusta sävel avaa korvat ja virittää suuren tulevaisuuden voittolaulun!

---

koko rusthollisi ja asetut itse siihen vaariksi, tai lähdet kiireesti matkaan maata puolustamaan!»

Rikas rusthollarien päämies, joka oli erinomaisen hyvin syönyt, ähkäsi pahasti ja heräsi. Hiki virtasi hänen kasvoiltaan.

Silmiään hieroen hän nousi istumaan ja huomasi olevansa kotona sohvallaan eikä kivääримakasiinin edessä. Ja häneltä pääsi helpotuksen huokaus.

Ähkyen hän siirtyi puhelimen ääreen ja soitti Pöllölän tasavallan pääministerille.

Pääministeri vastasi toisesta päästä.

»Tuota noin», sanoi rusthollari, »emmeköhän me sitä tämänpäiväistä päätöstämme vielä hieman justeeraile? Siinä taisi tapahtua pieni erehdys.»

»Sitähän minäkin», vastasi pääministeri, »kyllä se sinunkin on kivääri ostettava. *Poikasi, joka palvelee tasavallan vartiossa, osti täältä juuri omansa!*»

Antti Suomenpoika

Huomenkellot.

Kirj. Aku Virkkunen.

Kuuntele, nuorukainen:
Kuuntele, mies ja nainen!
— Vienassa veljesi, siskosi huokaa,
mykkyys huutaa: Apua tuokaa!
Oikeus, pyhyys peittyy lokaan!
Ei näy huomenrusko.
Loppuu toivo, usko
pistossa väkivallan okaan.

Mykkänä kirkonkellot.
Laihana viljapellot.
Pelkona kodista paon uhka!
Lohtuna olleen onnen tuhka.
Toiveen edessä musta seinä:
— Ei näy huomenrusko.
Loppuu toivo, usko.
Kaipaus kuolevi kyyneleinä.

Kuuntele, nuorukainen,
Kuuntele, mies ja nainen:
Milloinka kutsuu huomenkellot,
kutsuu Vienan kylät ja pellot,
kutsuu hukkuvan heimon hätä,
näkyy huomenrusko,
herää toivo, usko?
— Ethän veljeä yöhön jätä!

Vienankarjalainen sankari.

VASILI RÄIHÄ.

Jokainen itsenäisyyteen pyrkivä kansakunta tai sen osa on saanut suorittaa jo vapauspyrkimystensä aamuvartiossa raskaita uhreja. Nuo uhrit ovat olleet kuin kylvösiemen vapauden multaan, josta sitten itsenäisyys ajallaan on versonut esiin nuorena vapauspuuna kukkimaan ja kansallisia hedelmiä kantamaan. Tai ovat nuo itsekkyydestä vapaat, pelottomat ja etäkatseiset vapauden aamuvartiosankarit olleet esimerkillisellä rohkeudellaan ja uhrautuvaisuudellaan kuin epätoivoisen yön keskelle syttyneitä valomajakoita, joista he sydänvalonsa ja -lämpönsä loimussa ovat herätyshuudoin kutsuneet kansaansa pelastumaan ikiyöstä. Ja vaikka — ja niinhän on melkein poikkeuksetta käynyt — he näin etuvartiossa ollen ovat väkivallan kautta menettäneet henkensä, ja vaikka väkivalta on näennäisesti tuhonnut vapauden kylvön, on heidän kaukokatseinen sankarityönsä jäänyt kuin alati kutsuvana tähdenlentona, jatkuvana innoituksena ja palona polttamaan nuorten mieliä, kutsumaan heitäkin »samaan taistoon» ja vaikka »nälkään ja kuolemaan», niinkuin runoilija on laulanut.

Tällainen aamuvartiosankari oli tässä muutamin piirroin esitettävä vienalainen *Vasili Räihä*.

Hän syntyi Uhtualla toukokuussa 1885. Hän joutui ikäistensä kanssa kymmenvuotiaana kyläkouluun, jossa oli venäjänkieliset opettajat, ja opetus oli niin tiukasti venäläistä, että rangaistuksen uhalla kiellettiin puhumasta suomen kieltä koulun ulkopuolellakin. Koulun tarkoitus olikin yksinomaan vieraan kielen opettaminen vienalaisille ja siten tahdottiin kuin varkain riistää kansalta sen tärkein aarre, äidinkieli. Vasili-poikanen sai jo näinä aikoina inhon ja kammon muukalaisuutta kohtaan, ja niinpä olikin hän ryssäläisten opettajain mielestä n.s. huono oppilas. Hänen intonsa jo sinä aikana kohdistui voimakkaasti suomalaisuuteen. Kylään perustettiin 1889 suomenkielinen kyläkirjasto, joka kyllä »vaarallisena» jo samana vuonna suljettiin, mutta salakätköön jäi kuitenkin joitakin kirjoja, ja niitä tutki nuori poikanen ahkerasti. Silloin alkoi innon kipinä elää nuoressa povessa. Hän tahtoi päästä Suomeen, ja hän pääsikin, sillä hänellä oli Porin lähellä Ahlaisissa sukulaisia, joiden luona hän sai käydä suomalaisen kansakoulun.

Ei ollut kuitenkaan hänen tarkoituksensa jäädä tänne Suomeen, vaikka liikealalla olisikin tälle etevälle nuorukaiselle avautunut hyvä tulevaisuus: — Veri veti Vienaan, Uhtualle, kauniin Kuittijärven rannalle . . . siellä itki ja huokasi hänen veriheimonsa, siellä odotti hänen nuori mielitiettynsä, lapsuustoveri — mutta siellä käski julmurin oikeuksin vierasvalta! Nuori mieli kävi rajun, salaisen hiljaiskamppailun ja päätös oli selvä ja varma: — kotiin on mentävä, silta Suomeen on rakennettava, heimo on herätettävä!

Tänä vuonna tulee kuluneeksi tasan kolmekymmentä vuotta siitä kun Vasili Räihä teki päätöksen. V. 1905 hän meni Vienaan ollen jatkuvasti valppaassa kosketuksessa Suomeen. Samalla hän alkoi salaisesti puhua uskotuilleen tulevaisuussuunnitelmistaan. Vasili Räihän pienen talon kornitsa (kamari) oli salainen kokouspaikka. Siellä salassa neuvoteltiin ja punottiin suunnitelmia Suomen kanssa yhteistoiminnasta. Tämä salapuuhailu oli jonkinlaista »jääkäriliikettä», sillä puuhailijat kyllä tiesivät, mikä heitä odottaisi, jos nämä heidän, joskus mahdottomatkin suunnitelmansa olisivat joutuneet alati kaikkialla urkkivain uratniekkain tietoon. Mutta hehän olivatkin vapaaehtoisesti astuneet sille tielle, jossa sana pelko on vieras.

Edellä mainittuna vuonna arveli Vasili Räihä tapahtumain Venäjällä kehityneen sellaisiksi (olihan venäläisillä epäonnea Japanin sodassa), että voitiin jo silloin ajatella julkista toimintaakin. Lopulla

vuotta ryhdyttiinkin salaisten alkuvalmisteluiden jälkeen järjestämään aluksi salaisia, sitten julkisia kokouksia Kiestingissä, Vuokkiniemellä ja Uhtualla. Suurin yleinen kokous pidettiin Uhtualla Vasili Räihän talossa joulukuun 21 pnä 1905. Kokouksessa laadittiin 13 ponsilauselmaa, joista tärkein tietysti oli suomenkielisen opetuksen aikaansaaminen. Kaikkien näiden alkupyrkimysten tarkoituksena oli päästä aluksi samanlaiseen asemaan Suomen kanssa. Ratkaisevan hetken tullen olisi sitten helpompi järjestää suhteet lopullisesti Suomen kanssa.

Sitten seuraavan vuoden alussa pidettiin Vasili Räihän toimesta Uhtualla Vienan erikyläin keskeinen kaksiviikkoa kestävä neuvottelukokous, josta lähetettiin 3,000 kansalaisen allekirjoittama adressi Vienan läänin edustajain kautta Venäjän duumalle. Mutta tämä »vierasheimoisten» anomus ei antanut aihetta muuhun — kuin uratniekkojen luvun lisäämiseen vienalaisissa kylissä.

Näinä aikoina sai Vasili Räihä Suomestakin päin aatteellista tukea. Täällä perustettiin huhtikuussa 1906 »Vienan Karjalan liitto», joka tahtoi tehdä aatteellista työtä Vienan herättämiseksi. Ja näin sai Vasili Räihä rinnalleen pelkäämättömiä miehiä sekä vienasta että Suomesta, ja hän sai myöskin kesällä 1906 järjestetyksi suuren koko Vienaa käsittävän kokouksen Uhtualle Kuittijärven Uhut-saareen. Siinä kokouksessa, niin kertovat siellä olleet, oli korven heimon ylösnousemus-uskoa. Toiveina kangasteli kaunis tulevaisuus: henkinen ja aineellinen työ käsikädessä Suomi-veljen kanssa. Täällä kokouksessa oli paljon suomalaisiakin osanottajia. Yhtenä tärkeimpänä seikkana pidettiin jatkuvaa, yhä läheisempää kosketusta Suomen kanssa. Ja sitä varten ryhtyi Vasili Räihä ystäväinsä kanssa hommaamaan maantien rakentamista Aijonlahdesta Suomen puolelle Raatteeseen. Tien tekemiseen saatiin kyllä lupa Venäjän duumalta ja Suomesta saatiin yritykselle tarvittavaa aineellista apua, mutta sitten työn aljettua tulikin yht'äkkiä kielto työn lopettamisesta, ja samoihin aikoihin ryhdyttiin oikein laajalla rintamalla vainoamaan niitä, jotka yrittivät jotakin yhteyttä Suomeen. Ei saanut Suomesta tuoda Vienaan mitään kirjallisuutta. Vasili Räihäkin vangittiin Vuokkiniemessä, kun hän vuoden lopulla tuli Suomesta, mutta sillä kerralla hänet vielä tutkimusten jälkeen päästettiin vapaaksi — sillä onneksi hän ehti ennen kiinnijoutumistaan hävittää sellaisen, joka olisi jo silloin voinut viedä hänet karkoitusvangin kurjaan kuolemaan. Vasili Räihä ei saanut tämän jälkeen mennä lainkaan Suomessa käymään.

Tämän jälkeen tuli myöskin kielto, että ei saa pitää minkäälaisia kokouksia. Kun kuitenkin vielä seuraavana vuonna syyskuussa 1907 pidettävässä kuntakokouksessa uskallettiin esittää vielä tuo toivomus, että edes Uhtualle saataisiin suomenkielinen koulu ja suomenkielinen pappi, leimattiin jo tällainen toivomuskin »kapinalliseksi» ja kokouksen osanottajista vangittiin Hotota Remsu, Vaseli Vaara ja Santtu Vepsäläinen ja toiset (luvultaan 30) karkoitettiin kotikylästään. — Vasili Räihää epäiltiin silloinkin suurimpana syyllisenä, vaikka hän ei ollut silloin kokouksessakaan. Hän oli kauppamatkalla Vienan Kemissä. Ja siellä hänet vangittiin heti edellä mainitun kokouksen jälkeen. Tänne Kemiin tuotiin myöskin edellä mainitut Uhtuan vangit. Sieltä pääsivät Vaseli Vaara ja Santtu Vepsäläinen ankarain varoitusten jälkeen vapaaksi, mutta Hotota Remsu ja Vasili Räihä vietiin ilman tutkintoa karkoitusvankeuteen Aasiaan kirkiisien aroille. Jo menomatkalla joutui itseensä sulkeutunut Vasili Räihä, kuten Hotota sittemmin vuosia jälkeenpäin kotiin päästyään kertoi, raakain vartijain kovista kohlaisuista ja nälästä niin kärsimään, että hän ei vankeusaikanaan tervettä päivää nähnyt, ja jo seuraavana vuonna marraskuussa kuolema lopetti tämän hiljaisen, rohkean, päättäväisen ja kaukokatseisen sankarin kärsimykset.

Sinne tuntemattomuuteen kaukaiselle arolle kuivuivat ja lahosivat ensimmäisen vienalaisen vapaussankarin luut.

Mutta vaikka Vasili Räihä kaatui näin kansansa vapauspyrkimysten aamuvartiossa väkivallan alle, niin on hänen sankarillinen työnsä, heimon herättäminen ja ikiajoiksi Suomi-veljeen yhtyminen, nuoria mieliä innoittaen lämmittävä ja kutsuva suurimpiinkin uhrauksiin, milloin Vienan vapautuksen huomenkellot soivat!

Aku Virkkunen.

K. KURKO:

Ontrein tyttären poika ja saksmannin makkara.

Kuvaus Itä-Karjalasta v. 1920.

Vasili Ontrein syrjäiseen metsäpirttiin oli kokoontunut kymmenkunta miestä. Näistä muutamat olivat saapuneet varsin kaukaa, jopa 100:n kilometrin päästä.

Kopauttamalla piippunsa varrella vahvatekoista honkapöytää otti isäntä puheenvuoron virkkoen:

»Niinkuin tiedätte, kävin viikko takaperin Suomessa ja siellä sain kuulla ja nähdä monenlaista, josta nyt aion teille haastella. Veljemme Suomessa ovat myöntyneet meitä auttamaan, mutta ehdolla, että me itse osoitamme apua ansaitsevamme. Meidän tulee siis seurata veljiemme esimekkiä, nousta aseisiin ja karkoittaa vierasta kieltä molskaavat harmaaviitat kotitanhuviltamme.» — Hyväksyvä murina keskeytti Ontrein puheen. Hän jatkoi:

»Olette kunnon miehiä ja tunnen teidät kaikki jo varhaisesta lapsuudesta. Varmaankin haluatte ensimmäisinä ryhtyä kauan kytenyttä itsenäisyysunelmaamme toteuttamaan. Kuulkaa siis minua. Kahden peninkulman päässä täältä majailee viidenkymmenen miehen vahvuinen ryssäjoukko, joka on riisuttava aseista. Meidän on toimittava nopeasti, niin etteivät harmaatakit saa vihiä yrityksestämme. Aseita meillä ei kyllä ole, mutta saammehan niitä vihollisilta. Suunnitelmani on seuraava: Yksi teistä ottaa mukaansa tuon tynnyrin, joka sisältää 60 litraa viinaa. Hän ajaa hevosella ryssien majapaikkaan, pyytää yöpyä sinne ja aivan kuin sattumalta tarjoaa päällikölle ryypyt. Viinaan menevinä miehinä ryöstävät ryssät tietysti koko tynnyrin ja ovat kypsiä miehiä puolen yön aikaan. Silloin me hyökkäämme kirveillä ja viikatteilla varustettuina sisään ja otamme vangiksi koko joukon.»

— Myrskyisät hyvä-huudot kajahtivat avarassa pirtissä, osoittaen tuliluontoisten karjalaisten olevan yhtä mieltä puhujan kanssa. Ontrei kopautti vielä kerran pöytään hiljaisuutta vaativalla tavalla jatkaen:

»Antoivat minulle Suomessa lahjaksi sellaisen saksmannin makkaran, jolla kuulemma voi pitää kurissa kokonaisen ryssärykmentin. Ei tarvitse kuin langasta vetää, niin jymähtää kuin ukkonen, taitaa olla vieläkin kovempi. Tässä tämä laitos on. Se mies, joka menee viinaa viemään, ottaa tämän mukaansa ja jos ryssät ryhtyvät meidän muiden hyökätessä vastarintaan, niin hän vetää nuorasta, jolloin koko vihollissakki muuttuu lammasmaisen hiljaiseksi. Kuka vie viinan?»

— Nurkassa hiljaisena istunut Ivan Matjeff nousi ja asteli pöydän luo, otti makkaran sanoen: »Paras on minun mennäkseni, eivät epäile, kun usein olen tsajua hörppinyt heidän kanssaan. Menen heti hevosta valjastamaan.»

Sen sanottuaan poistui Matjeff huoneesta.

— Miehet pirtissä istuivat kotvan ääneti toisiaan katsellen, mutta viimein virkkoi nuori Kuisma matalalla äänellä: »En tiedä mistä johtuu, mutta epäilen **Matjeffia petturiksi.** Hän liian paljon tekemisissä harmaatakkien kanssa, otti vieraan nimenkin joku vuosi sitten ja muutenkin on liian nöyräselkäinen moskovalaisten edessä. Eikö ole parempi, että minä menen?» — »Mitä turhia jaarittelet. Kyllä Matjeff on reilu mies, tunnenhan hänet jo kapalosta saakka», tokaisi Ontrei. »Loukkaantuisi ikuisiksi ajoiksi, jos nyt kieltäisimme häntä menemästä. Ja voimmehan varmuuden vuoksi antaa hänen mukaansa tyttärenpoikani Wladimirin. Poika on kyllä vasta 11-vuotias, mutta viisas miehenalku. Jos hän huomaa Matjeffin pettävän, tulee hän meille yöllä ilmoittamaan. Hei! Wladimir, tules tänne.» Melkein samalla hetkellä pudottausi notkea, kirkassilmäinen miehenalku takan muurin päältä suoraan pöydälle, harppasi lattialle ja sanoi: »Minä menen mukaan ja jos kuulen jotain epäilyttävää tulen heti vaarille sanomaan.» — Kun vielä oli vähän neuvoteltu, lähti vanha Ontrei pojan kanssa ulos pihalle, jossa hevonen jo seisoi aisoissa. — »Jotta ryssä ei epäilisi, niin lähetän mukaasi tyttärenpoikani. Voit sanoa saattavasi häntä lääkäriin.» Matjeff ei nähtävästi ollut tyytyväinen, mutta sanoi kuitenkin rauhallisesti: »Niinkuin tahdot, pappa Ontrei.»

Klo 19 illalla saapui Matjeff ryssien varuspaikkaan, joksi he olivat valinneet kansakoulun. Heti pihaan päästyään hyppäsi Matjeff reestä, sieppasi Wladimiria kiinni kauluksesta ja sähisi: »Kyllä minä tiedän nulikka, minkä vuoksi tulit, mutta sinusta ei tule olemaan vastusta.» —

Matjeff kutsui erään sotilaan, sanoi tälle jotain.

Kuolleelle toverille.

Kirj. Otto Fersch — suom. Vilho Viita.

Tän' aamuna vielä
kun kutsu soi
työhön
puolesta
synnyinmaan —
sinä paikallas seisoit.
Kuin aina ennen.

Kun sitten
taas ohitse
marssimme
viel' nukkuvain akkunain,
katuvierien hämmästyneitten
ja kulmain, mi uhosi vihaa,
sinä astelit
vierellä mun.

Sinut peitimme
multaan
kukkien alle.
Kovan silmämme
nurkkaan
ei herunut
kyyneltäkään.
Sinähän
yhä kanssamme oot.
On jatkuva
marssi!

Ja äkkiä,
veljeni,
lysähdit.
Oli löytänyt tiensä
luoti!
Sinä silmin sammuvin
lausuit vielä:
Heil Hitler!
Ja kuolit . . .

Sotilas otti pojan haltuunsa, petturin lähtiessä ryssien päällikön puheille. Hetken kuluttua näki miehistötupaan heitetty Wladimir-poika vaarin viinatynnöriä kannettavan päällikön huoneeseen. Poika huomasi ryssien supattavan keskenään puhdistaen aseitaan ja sulkevan rakennuksen paksuja ovia. Klo 23 saapui miehistötupaan ryssien päällikkö petturi Matjeffin seurassa, joka näytti vähän humalaiselta ja jonka päällystakin taskusta pisti esiin saksmannin makkaran varsi. Matjeff tempasi Wladimirin viereensä penkille ärjäisten: »Pian saat nähdä kuinka hyvin venäläiset osaavat tapella. Jos olet viisas, niin taivut aikoinaan, kyllä moskovalaisilta rahaa riittää.» — Poika näki kuinka ryssät asettuivat ampumavalmiina ikkunoihin sammutettuaan valot huoneessa. Kaikkialla vallitsi hiljaisuus, jonka keskeytti vain silloin tällöin päällikön kuiskaus hänen neuvoessaan miehiään. — Tuvan kello oli jo lyönyt puoli 12, pian hyökkäisivät vaarin miehet ja kaatuisivat kaikki, mietti Wladimir levottomana. — Siinä pimeässä kosketti hänen kätensä Matjeffin taskussa törröttävää makkaraa.

— »Mitäs jos minä tekisin sen», välähti pojan mielessä, sanoihan vaari, että ryssät tulisivat hiljaisiksi. Silloin eivät voisi vaariakaan tappaa. Hiljaa vetäisi poika makkaran Matjeffin taskusta, tunnusteli ja löysi nuoran. Samassa tuvan kello alkoi lyödä puolta yötä. Vielä hetkinen, niin vaari tulisi surmatuksi. Poika ei empinyt, veti nuorasta ja — — —

Vanha Ontrei seisoi suuren kuusen alla miehineen katsellen kelloa. Vielä minuutti, puoli — — hän oli juuri antamaisillaan hyökkäysmerkin kun kuului maata tärisyttävä pamaus. Koko ryssän talo tuntui halkeavan ja ikkunaruudut lentelivät ulos hangelle.

»Eteenpäin», kajahti vaarin huuto, jota seurasi karjalaisten voimakas hurraa.

Tuvasta löydettiin vain 8 elossa olevaa, mutta säikähdyksestä melkein kuollutta vihollista. Kuulustelemalla eloon jääneitä selvisi vaarille pian totuus. Kooten poikasen silpoutunutta ruumista lausui vaari: »Lepää rauhassa sinä Karjalan vapauden ensimmäinen jalo sankari, seuraamme sinua.»

RATSUMIES HARTIKKA.

Kirjoittanut MARTTI SANTAVUORI.

(Jatkoa.)

XIII LUKU.

Hyvät neuvot tarpeen.

Ratsastajien silmät tottuivat vähitellen pimeään. Se oli kuitenkin niin sakeata, että erotti vain lähellä olevien ääriviivat. Taivaanrantaa vastaan kuvastuivat ravin tahdissa kohoavat ja laskevat vartalot. Hartikka tunsi voimistuvansa yhä enemmän, kuta pitemmälle matka jatkui. Huumaus ei tuntunut enää niin pahalta. Kunpa kädet vain eivät olisi olleet sidotut niin tiukkaan . . .

Hän luotti siihen, että puolalaisten valppaus ei ollut enää niin huolellista kuin heidän ollessaan suomalaisten välittömässä läheisyydessä. Hänen nokkela ajatuksensa alkoi jo punoa keinoja, millä päästä pälkähästä. Sillä jokainen sotilas pitää ehdottomana velvollisuutenaan tehdä kaikkensa päästäkseen karkaamaan vihollisen vankeudesta, ja Hartikka oli siinäkin suhteessa oikea sotilas. — Puolalaiset keskustelivat yhä kovaäänisemmin keskenään. Simuna, joka oli pantu ratsastamaan Hartikan rinnalle, oli useaan kertaan yrittänyt kuiskata Hartikan korvaan jotakin, josta tämä ei saanut selvää, mutta jota Simuna ei uskaltanut ääneen sanoa. Kun ratsastajat poistuivat taas hetkeksi maantieltä, Simuna kääntyi erään puolalaisen puoleen koettaen selittää tälle jotakin. Puolalainen huomasi, että miehellä oli asiaa, mutta kun hän ei käsittänyt Simunan puhetta, hän ilmoitti asiasta upseerilleen. Tämä saapui paikalle ja kysyi Hartikalta saksaksi, mitä Hartikan »palvelijalla» mahtoi olla asiaa.

Itse asiassa Simuna oli koko ajan, vaikka olikin kääntyneenä puolalaisen ratsumiehen puoleen, puhunut Hartikalle. Hän kehoitti Hartikkaa pyytämään viittaa ylleen. Silloin hänellä olisi parempi tilaisuus viitan alla yrittää käsiään irti. Hartikka ei ollut kuulevinaan hänen puhettaan ja varoi visusti vastaamasta Simunalle mitään, ollakseen herättämättä puolalaisten epäluuloja. Mutta Simunan ehdotuksen hän huomasi viisaaksi. Hän vastasi siis puolalaisen upseerin kysymykseen.

»Palvelijani on huolissaan minun terveyteni vuoksi ja pelkää minun saavan haavakuumetta. Hän pyysi teidän ratsumiestänne hankkimaan minulle viitan.»

»Pyydän anteeksi, hyvä herra», puolalainen sanoi kohteliaasti. »Minun olisi pitänyt itsekin huomata tuo.» Sitten hän huusi pari käskyä ratsupalvelijalle, joka lennätti paikalle oman viittansa. »Tämä on tosin vähän karkeata tekoa, mutta sitä lämpimämpi. Pyydän, ettette pahastu, sillä tarkoituksemme ei ole tosiaankaan ollut kohdella teitä huonosti.»

Hartikka, joka istui satulassa sidotuin käsin, vastasi yhtä kohteliain lauseparsin ja antoi puolalaisten sitoa viitan hartioilleen. Häneltä tiedusteltiin edelleen kohteliaasti, olisiko hänellä muuta toivottavaa, mutta hän vastasi siihen kieltävästi.

Sitten matka jatkui edelleen. He tulivat synkeään metsäseutuun, jossa pimeys oli entistä tiheämpi. Hartikka havahtui syvistä mietteistään tuntiessaan Simunan hevosen painuvan yhä kiinteämmin kiinn hänen hevoseensa ja Simunan käden työntävän jotakin esinettä hänen saappaankauluksensa alle. Har-

tikka arveli sen olevan veitsen, esineen muodosta päätellen. Suuri ilo täytti hänen sydämensä. Hän odotti nyt vain uutta pysähdystä.

Kesti arviolta kokonainen tunti, ennenkuin jälleen pysähdyttiin. Oli painettu melkein koko matka ravia, niin että olisi muutenkin ollut aika lepuuttaa hevosia. Mutta pysähdys aiheutui tällä kerralla jostakin tuntemattomasta häiriöstä, joka oli kohdannut osaston alkupäätä. Hartikka ja Simuna eivät tietenkään voineet arvata sen syytä. Heidät komennettiin pysähtymään ja hevoset ohjattiin tiensivuun Maa laski siinä kohdassa jyrkästi, hevoset tunnustelivat varovaisesti jaloillaan astellessaan rinnettä alas. Hartikka käytti tilaisuutta kallistaakseen vartaloaan niin paljon vasemmalle, että ylti yhteen sidottuine käsineen sieppaamaan veitsen saappaankauluksen alta. Hän oli ratsastuksen aikana saanut hiljakselleen löyhdytetyksi käsisiteitään niin että vasen käsi yltyi nyt lähelle polvea, hänen heilauttaessaan vartaloaan voimakkaasti sivulle. Hän oli yksityiskohtaisesti etukäteen suunnitellut tämän liikkeen; se oli luonnollisestikin tehtävä niin, ettei hän veistä kurkottaessaan telaisi kättään.

Hän ei ollut vaihtanut sanaakaan Simunan kanssa senjälkeen kun puolalainen upseeri oli kysynyt Simunan asiaa. Mutta Hartikka oli varma siitä, että Simunan kädet olivat vapaat; muutenhan hän ei olisi voinut työntää veistä Hartikan saappaanvarteen. Nyt tuo kallisarvoinen esine oli Hartikan kädessä. Hän työnsi sen terän hihansa sisään, niin että veistä ei voisi päältäpäin tunnustellen huomata.

Silloin välähti edestäpäin pari pistoolin suuliekkiä ja kuului pamaus arviolta noin kolmensadan kyynärän päästä. Puolalaisten joukossa syntyi levottomuutta, pari komentosanaa kajahti, miehet ratsastivat jälleen tielle, kaikki muut paitsi kaksi, jotka jäivät pitämään Hartikkaa ja Simunaa. He istuivat nyt neljään mieheen satuloissaan metsässä aivan tien vieressä. Hevoset kääntyilivät rauhattomina. Pistoolinlaukaukset hermostuttivat niitä, ja epämukava, kalteva maanpinta sai ne ehtimiseen vaihtamaan paikkaa ja tempoilemaan. Ja kuumeisina risteilivät ajatukset miestemme päässä. Mitä oli tapahtunut edessä? Nyt oli toimittava!

»Minun on jano; ich bin durstig», Hartikka sanoi puolalaisen puoleen kääntyen. Tämä puisti päätään ja vastasi vihaisesti puolaksi jotakin, jonka Hartikka arveli merkitsevän, ettei hän ymmärrä. Mutta Hartikka oli saanut nyt tietää sen, mitä tahtoikin, ja sanoi suomeksi:

»Minun käteni ovat vapaat, Simuna.»

Simuna ei vastannut mitään. Hartikka jatkoi, yhä kääntyneenä puolalaisen puoleen:

»Onko sinulla miekkasi tallella?»

»Ei», Simuna vastasi, muka hevostaan komentaen.

»Saat sitten tämän puukon.»

»Ei», kuului jälleen äkäisesti Simunan satulasta.

Hartikalla ei ollut aikaa pohtia, mitä mies tarkoitti. Ehkä hän aikoi ottaa miekan puolalaiselta. Hartikan huomio oli nyt kokonaan keskittynyt maantielle. Puolalainen ratsujoukko oli ratsastanut eteenpäin, ja ensimmäisiä pistoolinlaukauksia oli seurannut hiiskumaton hiljaisuus. Viimeiset ratsumiehet näkyivät seisovan noin kuudenkymmenen kyynärän päässä. Heidän ääriviivansa erotti tänne taivasta vastaan hyvin heikosti. Saattoivat olla lähempänäkin. Hartikka ei ollut tehnyt muuta suunnitelmaa kuin yrittää päästä selväksi vartioista ja painua saman tien takaisin. Uusi vaihe saisi tuoda uuden keinon tullessaan. Hän päätti koko ajan ottaa pahimman mahdollisuuden huomioon laskuissa. Olisi onnellinen tapaus, jos vastassa sattuisi olemaan ruotsalainen osasto. Se ei ollut kuitenkaan mitenkään varmaa. Paljon todennäköisempää oli, että puolalaiset olivat törmänneet johonkin omaan osastoonsa. Heillähän oli kaikenkielisiä palkkasoturijoukkoja niinkuin ruotsalaisillakin. Ei ollut lainkaan mahdotonta, vaikka pimeässä ehdittäisiin vaihtaa muutamia miekaniskujakin, ennenkuin erehdys huomattaisiin.

»Pidä varasi, kun pieninkin rähinä syntyy edessä.»

Tämän hän jälleen sanoi puolalaiselle, joka oli hänen puheistaan hermostunut. Mies koetti vastata parhaimmalla puolankielellään kysymykseen, joka ei lainkaan ollut tarkoitettukaan vastattavaksi.

Mutta Hartikka oli tuskin ehtinyt lausua sanansa, kun edestäpäin kuului rähinää aivan tarpeeksi. Pamahti taas pari suuliekin säestämää laukausta, kohaus kävi läpi puolalaisjoukon, kuului useasta kurkusta yhtaikaa huutoja ja komentosanoja, ja tiellä seisovien ratsumiesten varjokuvat huojahtivat. Har-

tikka arveli hetken tulleen. Ellei hän nyt käyttäisi tilaisuutta, saattaisi se mennä auttamattomasti sivu suun.

»Nyt, Simuna. Tee selvää miehestäsi!»

Samalla kun Hartikka, joka oli tarttunut vasemmalla kädellään miekan kahvaan ja painanut miekan pystysuoraan asentoon kupeelleen, sivautti säilänsä tupesta, Simuna tarttui rautaisin kourin kurkkuun puolalaista, joka piteli hänen hevostaan. Mies ei ennättänyt äännähtääkään, ja vaikka hän olisi huutanut kohti kurkkua, olisi huuto sittenkään tuskin kuulunut tielle ja saavuttanut puolalaisten korvia. Hartikan säilä oli välähtänyt vain kerran ja se riitti. Mies kellistyi satulasta ja putosi maahan raskaasti mätkähtäen. Hartikka tarttui hevosensa ohjiin ja suuntasi sen maantielle. Häntä seurasi Simuna, joka oli ensin kuristanut miehensä äänettömäksi, sitten sivaltanut leuan alle sievän tainnuttavan iskun ja lopuksi vetänyt vasemmalla kädellään palashin ratsumiehen huotrasta. Simuna arveli nyt tehneensä miehen vaarattomaksi, koppasi oman hevosensa ohjat miekkaa pitelevään vasempaan käteensä ja tarttui oikealla kädellä äskeisen vartijansa ohjiin. Silmänräpäys vain, ja karkulaiset lennättivät tietä pitkin täyttä laukkaa puolalainen ratsumies välissään. Hartikka katseli taakseen, antaessaan hevosensa rynnätä pimeän päin eteen. Tässä ei ollut varaa valita. Mutta Hartikka ei saanut selvää siitä, olivatko puolalaiset heidän pakoaan huomanneet. Takanapäin alkanut meteli häipyi pian heidän korvistaan, heidän etääntyessään hetki hetkeltä yhä kauemmaksi.

»Mitä me nyt teemme?» Simuna kysyi.

»Tunnetko sinä seutua?» Hartikka kysyi puolestaan.

»En vähääkään.»

»En myös minä. — Kuinka kauas luulet meidän tänä yönä kulkeneen?»

»Karksistako?»

»Tietenkin Karksista.»

»Olisikohan kaksikymmentä virstaa.»

»Minä arvelisin suunnilleen saman verran. Mutta me voimme olla kauempanakin. Voimme hyvinkin olla kolmenkymmenen virstan päässä Karksista. — Näethän, että on vieläkin säkkipimeä. Ei valon pilkahdusta missään.»

»Mutta nyt valkenee tuota pikaa.»

»Mistä sen tiedät?»

»Tiedänpähän vain. Pimeä on kuin säkissä, mutta sittenkin on jo toisenlainen kajastus ilmassa. Taivas on vaaleampi. Ei ole enää kuin tunti siihen, kun näkee auttavasti eteensä.»

He ratsastivat taas hetkisen eteenpäin.

»Mitä aiot tehdä?» Simuna kysyi jälleen.

»Ratsastaa, kunnes hevonen halkee.»

»Hm, se ei auta paljon.»

»Ei, olet oikeassa. Meidän täytyy hiljentää, muuten hevoset tosiaankin halkeavat. Minun hevoseni alkaa jo kompastella.»

He hiljensivät vauhtia ensin tasaiseen kenttälaukkaan, sitten raviin. Takaakäsin ei kuulunut mitään epäilyttävää. He sivuuttivat joen, jonka ylitse olivat taannoin tulleet. Sillassa oli jokin epätasainen paikka, johon Hartikan hevonen kompastui ja lensi suulleen. Hartikka paiskautui satulasta ja hevonen kaatui hervottomasti kyljelleen. Hartikka tunsi sen kaatuvan säärensä päälle.

»Pidä huoli vangista,» hän huusi pudotessaan.

Hänellä oli aika työ saadakseen vedetyksi säärensä hevosen kyljen alta. Hän nousi vaivalloisesti seisomaan, tunnusteli hevosen jalkoja, ja totesi, ettei kumpikaan etujalka ollut loukkaantunut. Mutta hevonen ei enää jalkoja tarvinnut. Se puhalsi ulos viimeisen henkäyksensä ja oli kuollut kuin kivi. Hartikka, yhä varoitettuaan Simunaa pitämään vangista huolta, kiskoi kuolleen hevosen tiensivuun, ja käveli sitten Simunaa ja vankia kohden, jotka olivat pysähtyneet tiellä. Hän ontui. Jalkaan koski kipeästi.

Silloin hän kuuli selvästi takaansa laukkaavien hevosten kavionkumahtelua.

Puolalaiset tulivat. Nyt olivat hyvät neuvot tarpeen.

Jatkuu.

Järjestötoiminta

Keskusjohto, Helsinki, Mikonkatu 15. A. Puh. 20 306. Auki 11—13.

SM KEMI.

Sinimustilla oli sunnuntaina tk. 8 pnä Kemissä syyskauden alkajaisjuhla. Yleisöä oli noin 200 henkilöä. Mieliala oli erinomaisen innostunutta ja yleisö tyytyväistä. Ohjelmassa oli ensin alkusoitto, jonka esitti opettajatar Helena Leinonen. Tervehdyssanat lausui SmPj Jorma *Nuorsalo*. Runon esitti SmPrj Esko *Melamies*. Erkki *Ervamaa* puhui. Iskukuoro lauloi. Väliajan jälkeen seurasi jälleen laulua. Sm Mirjam *Lippo* puhui ja kaksinlaulua esittivät sm:t Kaarina *Häjänen* ja Jorma *Nuorsalo*. Pih *Ruosmaa* puhui. Päättäjäisiksi laulettiin yhteisesti.

SM RAAHE.

Syksyn ensimmäinen kerhoilta oli vanhassa tutussa kerhohuoneustossamme 6. 9. 1935. Tilaisuus alotettiin kello 20 laulamalla »Sinimustain marssi». Pj T. *Asikainen* lausui sinimustat tervetulleiksi uutta toimintakautta alkamaan ja käsitteli puheessaan myös SM-järjestöä vastaan kesän aikana tehtyjä hyökkäyksiä. Ikäänkuin vastaukseksi hänen puheeseensa kajahti sen loputtua »Vala». Tämän jälkeen puhui Rj H. *Kallioniemi* Suomen heimon vaiheista.

Väliajan jälkeen laulettiin »Luo lippujen», jonka tauottua astui puhujalavalle Ps R. *Puolanne*. Hän toi Kajaanin sinimustien taisteluterveiset ja puhui sitten ajan SM-järjestölle asettamista vaatimuksista ja tehtävistä. — »Usko, että asiasi on oikea, suuri, pyhä; kulje, kunnes jalkasi uupuvat, taistele, kunnes pääset lepoon!»

Puheen jälkeen laulettiin »Mustapaitain marssi», jota seurasi sm K. *Naatuksen* lausuma, A. V. Perälän runo »Karjala». Laulettiin »Karjalan maa» ja puhujalavalle nousi ylioppilas Sakari *Helle*. Puheessaan lausui hän m.m.: »Tavallisesti puhumme vastustajiamme vastaan ja todistamme oikeiksi omat vaatimuksemme. Tämähän on aivan oikein. Mutta minusta tuntuu, että näin uutta työkautta alkaessamme on tarpeellista kerran puhua itseämmekin vastaan. Suuriin voittoihin ja saavutuksiin emme voi kasvaa ilman, että joskus menemme itseemme ja käymme möyrään tilintekoon elämästämme. —». Lopuksi laulettiin SM-marssin viimeinen säkeistö.

SmPrj.

SM RAUDASKYLÄ.

Po:n tupaantuliaistilaisuus pidettiin uudessa kerhohuoneustossamme 8. 9. 1935.

Aluksi veisattiin Sionin virsi 52: 2. Sm Jaakko *Mustakallio* lausui voimakashenkiset tervehdyssanat. Pj Maunu *Kytömäki* selosti uuden organisation ja nimitti uudet toimihenkilöt virkoihinsa sekä antoi ohjeita sinimustien käyttäytymisestä. Sm Martti *Peltoniemi* puhui saavutuksistamme ja pyrkimyksistämme ja kehoitti sinimustia uhrautuvaan työhön Suur-Suomen hyväksi. Lopuksi veisattiin »Isänmaan virsi». Ohjelmassa oli sen lisäksi sinimusta lauluja.

SM KOKEMÄKI.

29. 8. 1935 oli sinimustien kerhotilaisuus past. Saramon luona. Tilaisuudessa puhui juhlavieraamme sm Edv. *Karvonen* sinimustan velvollisuuksista Isänmaata ja kotia kohtaan. Puheen jälkeen laulettiin »Luo lippujen», jonka jälkeen puhuivat Prj Yrjö *Kuusinainen* ja Pj Erkki *Saramo*.

8. 9. 1935 oli Kokemäen Sinimustien onnistunut taistelujuhla Kokemäen Seuratalossa. Nimet, sellaiset kuin *Simojoki* ja *Ala-Kulju*, olivat vetäneet n. viiteensataan nousevan yleisöjoukon juhlaamme.

Ohjelman alotti Kokemäen sk:n torvisoittokunta, jonka jälkeen SmPj Erkki *Saramo* lausui tervehdyssanat. Raikuvien kättentaputusten kaikuessa astui puhujapaikalle kansaned., leht. *Ala-Kulju* saaden ytimekkäästä esityksestä osakseen runsaat suosionosoitukset. Yleisö oli lämmennyt, kun Turun SM-lausuntakuoro oli lausunut iskeviä runojaan.

Ohjelman alotti väliajan jälkeen jälleen Kokemäen sk:n torvisoittokunta soittoesityksillään. Kun vielä oli saatu toistamiseen kuulla Turun SM:n lausuntakuoroa, astui puhujapaikalle SmP past. *Simojoki* torvisoittokunnan soittaessa. Voimakkaan puheen jälkeen laulettiin yhteisesti »Maamme».

Prj.

SM KAJAANI.

Kajaanin Sinimustien syystoimintakausi alotettiin elok. 25 pv. hyökkäyksellä Sotkamoon. Matkalle lähdettiin aamulla linjavaunulla, ja palattiin illalla takaisin. Perillä marssittiin suljetussa rivistössä sankaripatsaalle, jossa laulettiin »Vala».

Täältä marssittiin edelleen suljetussa järjestyksessä noin kilometrin päässä olevaan Sopalan taloon. Talon pihamaalla ryhmittäydyttiin lippusalon ympärille ja tehtiin lipputervehdys sekä laulettiin »Luo lippujen». Talon avarassa tuvassa vietettiin lyhyt juhlahetki. Juhlassa puhuivat sm *Korhonen* heimoveljiemme nykyisestä asemasta sm H. *Ylikojola* muistelmia Kuortaneen leiriltä. Lopuksi puhui vielä Pj:mme. Puheiden välillä laulettiin taistelulauluja.

Syyskuun 8 pv. osallistui Po:mme IKL:län järjestämään puhetilaisuuteen. Tästä tilaisuudesta jäi sinimustien mieleen erikoisesti kansanedustaja *Vainion* puhe, jossa hän käsitteli Sinimustien merkitystä Suur-Suomen luomisessa.

Po:mme uusi organisointi on myös loppuun suoritettu, ja jokainen ryhmä on valmiina toimimaan. Prj.

Kauppiaitten Leipomo Oy. KOTKA.

Yksityisten Kauppiaitten omistama suurleipomo.

Suosittelee laatuvalmisteitaan!

Kalakomppania Oy.
HELSINKI.
Kalan- ja kananmunien tukku- ja vähittäisliike puh. kalaos. tukkumyynti 26982, kalaos. myymälät 32638, munaos. tukkumyynti 21831, varasto 24545.
KALAKOMPPANIA O.Y.

Kotikutomo L. Kolhonen
KOTKA, Aleksanterink. 13
Myy naisten leninkejä ja villatavaroita.
SUOSITELLAAN!

Lapsuudenaikaisella halulla

nauttii Oululaisen uuneissa kypsynyttä leipää, olkoon se sitten ruis- tai vehnäleipää.

Myymälöistämme löydätte kaiken mitä leipomosta voitte kuvitella saatavan aina tuoreena, aina maistuvana. Tehkää jo tänään „tutkimusmatka" meille.

LEIPOMOT
Lahdessa, Kotkassa ja Riihimäellä.
Oma vehnämylly.

Oululainen T:mi

Kysykää TILLANDERIN
limonaadia, vichyvettä, kaljaa ja mehuja!
OY. AUG. TILLANDERIN TEHTAAT AB
Helsinki, puh. 71 226

Monipuolinen varasto
TALOUSLASIA, PORSLIINIA, EMALJITEOKSIA y.m. taloustarvikkeita.
Kouvolan Ympäristön Osuusliike.

V. ASKOLA Kouvola, Kauppatorin varrella.
Myy vuodevaatt., matt. ym. *Suositellaan*

Oy. Kehys- ja Paperi Kouvola Puh. 196
Kehysliike — Paperikauppa.

Tupakka- ja Lyhyttavaraliike V. KETOLA Lahti.
Rautatienk. 13. Puh. 616.
MYY kaikkea herrain alaan kuuluvaa tavaraa edullisin hinnoin.

V. Pitkäsen Kauppa Kouvola, Puh. 240
Myy edullis. talous- ja siirtomaatavar.

Myymme edullisesti **Saappaita, lapikkaita** ja **pohjanahkaa,**
Kouvolan Nahkakauppa.

ASEMARAVINTOLA **LAHTI**
Suositellaan.

Sekatavarakauppa Kalle Nyysinen
LAPPEENRANTA
Kuninkaankatu 16. Puh. 319

Kouvolan Kirjakauppa
Kouvola, puh. 43 ja 39. *Suositellaan!*

H. RANTALA
SEKATAVARAKAUPPA
Lahti, Rauhank. 9.

I.A. KAUPPI Kelloliike
LAPPEENRANTA. Perust. 1885.

Uusi Kukka- ja Seppelekauppa
Omist. AUNE PUHAKKA
Kauppakatu 10. Puhelin 270.

HORMI LAHTI
Koneellinen pukuprässäämö,
Kemiallinen pesu- ja värjäyslaitos.

Monosen Jalkinekauppa Oy.
LAPPEENRANTA, Viipurink. 2, p. 144

Kulta- ja Kellosepänliike V. Marttinen
Hamina, puh. 1151. Edull. ostopaikka
Korjaukset huolellis., nopeaan ja halv.

Kultasepänliike omist. E. A. RASI
Lahti, Vesijärvenk. 5
SUOSITELLAAN!

Emil Olssonin **Kukkakauppa** Kotka, Aleksanterink. 23. Puh. 670. Viljelykset, Kymi puh. 136. Aina tuoreet kukat, sitomatyöt aistikkaat.

E. NIKKINEN Tukkuliike Hamina
PUHEL.: Konttoriin ja kassaan 1410
Joht. ja ulkol. 1310. Joht. asunt. 1222.

Aug. Vahvaselän Jalkineliike ja Korjaamo Lahti, Vapaudentie 14
Suosituin liike paikkakunnalla.

Sändelsink.4 as 31
E Lahti

L. H. TALVIO
Paperitukkuliike
HELSINKI
Puh. 21818-26630
Efecta
Konttoritarveosasto
Puh. 24409

KANSLIATARPEITA

kuten

EFECTA värinauh.kaikk.kon.
„ hiilipaperia
„ kalkkeeripaperia
„ stensilipaperia
„ sinettilakkaa l:ma
„ arabikumia „
„ laskukoneenrullia
„ monistelupaperia

EFECTA läpilyöntipaperia
„ konseptipapereita
„ laskuliittimiä
„ lyijykyniä
„ kopiokyniä
„ värillisiä kopiokyniä
„ taskukyniä
„ säästökyniä
„ varalyijyjä
„ teroituskoneita
„ lävistäjiä
„ viivottim. teräksisiä
„ „ selluloidi mitoilla
„ almanakkoja
„ kumialustoja
„ kostuttajia
„ taskuteroittajia
ym. ym.

sekä kaikkea alaankuuluvaa, vasta aloitetulla

KONTTORITARVEOSASTOLLA
Helsinki - Pörssitalo. Puhelin 24409
(SALKOVUO)

L. H. TALVIO - PAPERITUKKULIIKE

Kysykää —makeisia

Karhu-rasioita
Mesi-tikkuja
Vartio-pussia
Voitto-levyjä
Pikku-levyjä
Nuija-palloja

I K L:n Kauppa Oy.

Helsinki, Mikonk. 15 A. Puh. 20306 sarja, 26404.
Myyntikioski, Keskuskatu 7, Helsinki.
(Mustan Karhun eteisaula.)

SANOMALEHTI „UUSIMAA"

PORVOO, RUNEBERGINK. 33
PUH. TOIMITUS 274, KONTT. 127

Uudenmaan vanhin suomenkielinen maaseutulehti. Edullinen ilmoitusväline.

UUSIMAAN KIRJAPAINO

PORVOO, RUNEBERGINK. 33,
PUHEL. 127

Suorittaa kaikkea alaan kuuluvaa työtä huokealla.

Lahden Rautateollisuus Oy.

LAHTI - Puhelin Nimihuuto Rautateollisuus.

Konepaja, Valimo, Takomo, Vaakatehdas ja **Autokorjaamo.**

JUKKA KUUSISTO
suomalainen
Taidevalokuvaamo
HELSINGISSÄ
Unionink. 45. Puh. 22173

Konsertti-Ravintola

Lappeenranta, Kauppakatu 2. SUOSITELLAAN!

Varatuomari, asianajaja **A. TULIKOURA**
Helsinki. Puh. 21323

KULTA-SEPPÄ **Hj. SUNINEN** on Lappeenrannan ja ympäristön edull. ostopaikka, Kauppak. 9. Puh 424.

T:mi S. Syvänne Lahti, Vapaudentie 12.
Runsas valikoima leninkiä, trikoo-alusvaatteita, sukkia, käsineitä, villalankoja y.m. y.m.

VÄINÖ HALME SIVIILI- ja SOTILASVAATTURI
Lappeenranta, Kankaank. 28. Puh. 149.

Tukuttain ja Vähittäin nahkapukuja, saappaita, lapikkaita, kumisaappaita, selkäreppuja y. m. **Hevosvaljaita,** Helenius & Korpimaa Nahka-, Jalkine ja Valjaskauppa Lahti, Aleksanterink. 21. Puhelin 224.

Liha-, ruoka- ja siirtomaatavaraliike

Kouvola. T. VENÄLÄINEN. Puh. 179.

A. Aholainen **LEIPOMO ja KAHVILA**
H a m i n a. Puhelimet 1380, 1363.

Hinta 2:—

Porvoo 1935, Oy. Uusimaan Kirjapaino.